

Upravnstvo Ljubljana Knafljeva 5
— Telefon št. 3122 3123 3124,
3125 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor Grajski trg 7,
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje Kocenova ulica 2,
— Telefon št. 190.
Računi pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto
79 180, Wier št. 105 241

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica števil 1,
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

Angleška diplomatska akcija

Takoj po nemški zasedbi Češke in Moravske so prišla iz Londona poročila, da je angleška vlada po svoji seji dne 18. marca predlagala vladam Francije, Rusije in Poljske, naj bi skupno z njo podpisale slovesno »protinapadalno izjavo«. V njej naj bi se vse štiri države obvezale, da se bodo v bodoče v primeru neizzvanega napada vzajemno podprle. Izjavi bi se lahko kasneje pridružile še druge države. Podrobnosti o angleški akciji sprva niso bile znane.

Nekoliko več jasnosti je v ta diplomatska pogajanja prinesel ruski odgovor na angleški predlog. Rusija je odgovorila s protipredlogom, naj bi se vse zainteresirane države čimprej sestale na skupni konferenci, kjer naj bi se podrobno domenile o morebitni skupni akciji v bodoče. Angleška vlada pa je ta ruski predlog odklonila, češ da bi bila taka konferenca najmanj preuranjena, razen tega pa gotovo neprimerna, ker je še docela nejasno, katere države bi se je hotele udeležiti. Zato se je Anglija postavila na stališče, da bi bilo najbolje, ako bi se pogajanja najprej nadaljevala med že konsultiranimi državami, ki naj bi se spoznale o skupni splošni izjavi proti napadalcu, dočim naj bi se na pritegnitev drugih držav in morebitno skupno konferenco mislilo šele kasneje.

Od teh začetnih diplomatskih posvetov je med tem poteklo že več kot deset dni, položaj pa še vedno ni razčiščen. Ve se za sedaj samo to, da je Francija od vsega začetka odobrila angleško pobudo in pristala tudi na predlog angleške vlade o skupni protinapadalni izjavi, dočim se zdi ruski pristaneč omejen s pridržki, ki se tičejo jamstev za konkretne primere, dočim Poljaki doslej še niso odgovorili. Po novejših vesteh je celo verjetno, da bo Poljska vztrajala pri svojem nevtralnem stališču in da bo zato od Anglije predlagana izjava omejena samo na tri velesile, na Anglijo, Francijo in Rusijo, dočim bi se druge države, zlasti Poljska, pridružile šele potem, ko bi se velesile na skupni konferenci sporazumele med seboj tudi o konkretnih jamstvih za vsak primer.

Ob tem stanju stvari bi sicer ne mogli reči, da se je angleška pobuda zaključila z neuspehom, ker se pogajanja vodijo še naprej; vsekakor pa prevladuje mnenje, da se akcija še ni premaknila s svoje teoretične osnove. Na to stran je opozorila v svojih notah zlasti Rusija, ki angleški akciji v načelu ne nasprotuje, želi pa, da bi Anglija že v naprej jasno določila tudi svoja jamstva, brez katerih bi izjava ne imela nobenega praktičnega pomena. Zdi se končno, da je po nedeljskem Mussolinijevem govoru, ki ga del angleškega in francoskega tiska označuje za pomirljivca, nastopil v angleški pobudi vsaj v toliko zastoj, ker se v delu angleške in francoske javnosti pojavlja mnenje, naj bi se Anglija ne preneglila z vključevanjem Rusije v svojo akcijo in naj bi obe zapadni velesili rajši mislili na pogajanja z Italijo. Nemški listi, ki o tej angleški akciji obširno pišejo, še posebej poudarjajo, da je nalletela tudi na odpor vseh zainteresiranih manjših držav in Poljske, ki da se jim zdi vključevanje Rusije v to pobudo prej nevarnost kakor varnost.

Uradnih izjav o angleški akciji je bilo doslej premalo ali pa so bile presplošne, da bi si mogli po njih ustvariti pravo sliko o trenutnem stanju te zadeve. V kolikor se je med tem po českih dogodkih vsa evropska aktivnost osredotočila predvsem na gospodarsko ofenzivo posameznih velesil, za služijo v zvezi z angleškimi pobudami posebno pozornost izjave, ki jih je podal Chamberlain v spodnji zbornici 23. t. m. Angleški ministrski predsednik je tedaj najprej poudaril, da se Anglija želi v bodoče upreti »poskusom politične nadvlade v Evropi«, pa naj pridejo od katerekoli strani, nato pa je dobesečno pripomnil: »Hočem pa ugotoviti, da angleška vlada nikakor ne misli ovirati pametnih naporov Nemčije, ki streme po razširjenju njene izvozne trgovine.«

Proti očitku glede Rusije in glede ustvarjanja ideoloških blokov se je Chamberlain v tej svoji izjavi zavaroval s pripombo: »Angleška vlada nikakor ne želi ustanavljati v Evropi nasprotujoče si bloke med državami, katerih ideje se v pogledu njih notranje ureditve razlikujejo med seboj.« Stem je Chamberlain izključil vnašanje kakršnekoli druge osnove v akcijo angleške vlade. Na to Chamberlainovo ugotovitev, ki so jo Angleži tolmačili predvsem kot pojasnilo Italiji, je Mussolini odgovoril v nedeljo z znanim pogojnim stavkom, ki je bil namenjen Londonu kot svarilo: »Ako bi prišlo do ustanovitve zveze proti avtoritarnim državam, izjavljam, da bodo te države sprejele to izzivanje in bodo na vseh

PREDAJA MADRIDA BREZ BOJA

Včeraj so Francove čete zasedle glavno mesto Španije — General Miaja organizira še predajo ostalega republikanskega ozemlja

Madrid, 28. marca. d. Danes se je Madrid brez vsakega odpora predal Francovi vojski. Najprej se je predal poveljnik republikanskih postojank v univerzitetnem okraju, s čimer je padla zadnja republikanska utrdba, ki je zapirala Francovi vojski dohod v glavno mesto Španije. Takoj po predaji univerzitetnega okraja so odložili orožje republikanski miličniki tudi na višini Telavisti, tako da je Francova vojska lahko obvladala mesto tudi s severa. Madrid je kapituliral po skoro dveinpolletnem obleganju, ki se je pričelo 6. novembra 1936.

Okoli poldneva so Francove čete že pričele korakati v mesto. Ob 12.30 so prišle prve tri nacionalistične divizije v predmestja, kjer niso zadele na noben odpor. Ob 13. so nacionalisti že zavzeli radijsko postajo v Madridu, ob 14. pa so prišli v mesto že prvi transporti živil, ki so bili pripravljeni v okolici.

Že prej je ukazal poveljnik republikanskih miličnikov polkovnik Orada svojim četam, naj se umaknejo. Na mnogih hišah v Madridu so razobesili bele zastave. Zastopniki obrambnega sveta so pozvali prebivalstvo po radiu, naj ohrani mir in red. Komisar za zunanje zadeve obrambnega sveta je v svojem govoru poudaril, da je vojne končane in da se je Madrid vdal generalu Francu, da prepreči nepotrebno prelivanje krvi. Narodno-obrambni svet bo še nadalje ostal v Madridu in poziva prebivalstvo, naj ohrani mir. Obrambni svet je pozval tudi vse uradnike in delavstvo, ki je izgubilo službo med državljansko vojno, naj se vrne na svoja mesta. Vse politične kazence bodo izpustili.

Po mestu so se kmalu pričele manifestacije nacionalistom naklonjenega prebivalstva in ni bilo nobenih večjih incidentov. Komunisti so se umaknili iz mesta proti vzhodu in na jug. V glavnem se umikajo proti Valenciji.

Generala Miaja in Matalana ter ostali vodilni člani madridskega obrambnega sveta so prispeli danes v Valencijo, kjer nameravajo organizirati predajo ostalih predelov republikanske Španije. Glavni stan republikanske vojske je že danes popoldne poslal četam na estradadurski fronti ukaz, naj se umaknejo in opuste vsako nepotrebno prelivanje krvi, kar se je tudi zgodilo. Republikanska fronta je tamkaj že v popolnem razsulu.

General Franco bo po doseganih poročilih slovesno vkorakal v Madrid šele v soboto.

Tri divizije vkorakale v mesto

Madrid, 28. marca. w. 15. 16. in 81 divizija so pod poveljstvom polkovnika R. osa Capape Loja vkorakale ob 12.30 v Madrid. Te divizije so podrejene armijskemu generalu Espinosi de Los Montes. Istočasno so se pričele pomikati iz okolice proti Madridu vse kolone z živil, pa tudi tovorni vlaki, ki so čakali že več tednov v zaledju, so se odpravili proti španskemu glavnemu mestu. Pri prihodu Francovih čet v Madrid so se zbrale na ulicah ogromne množice ljudi, zlasti na cesti Alcala in na trgu Puerto del Sol.

Vse trgovine so zaprli, da bi imeli nameščenci priliko pozdraviti Francove čete.

Svet za narodno obrambo je objavil po radiu, da je preskrba prebivalstva z živilom za prihodnje tedne zagotovljena. To je vzbudilo med ljudmi veliko zadovoljstva, ker je v Madridu že več tednov vladovalo hudo pomanjkanje živil. Ob 15. so prispeli v Madrid prvi transporti živil.

V Madridu je stara falanga osnovala začasno civilno upravo in poseben odbor za vzdrževanje reda in mira. Incidentov ni bilo. Prebivalstvo je popolnoma disciplinirano ter točno izpolnjujejo odredbe odbora za vzdrževanje reda.

V mestu so takoj po vkorakanju Francovih čet izginili vsi lepaki z raznimi prodajali republikanskih oblasti. Ulice, ki so dobile pod republikansko vlado imena po raznih republikanskih voditeljih, imajo zopet svoja prejšnja imena.

Ob 15. je govoril po radiu notranji minister Francove vlade Fereano Sener, ki je sporočil, da sodeluje pri akciji za zasedbo Madrida okoli 200.000 vojakov. V svojem govoru je med drugim tudi izjavil, da bo svobodna Španija znala čuvati svojo neodvisnost.

Kolikor se je moglo ugotoviti, središče mesta med obleganjem ni bilo mnogo poškodovano. Porušene so bile le posamezne hiše, pač pa so bila močno poškodovana predmestja v bližini fronte, kjer so bili nekateri okrajni popolnoma izpraznjeni. Ljudje, ki so si mogli sedaj prvič po obleganju Madrida ogledati te okraje, so stali strmeč pred ogromnimi lijkami, ki so jih

izvrtale granate in v katerih so izginili celi bloki hiš. Največja škoda je bila prizadeta v mesnem okraju Argueles.

Zasedanje ostalega ozemlja

Burgos, 28. marca. AA. Francove čete se nahajajo pred Aranjuezom ter so oddaljene samo še 35 km od ceste, ki vodi iz Madrida v Valencijo. Operacije se razvijajo v glavnem v dolini reke Taja. Republikanski miličniki ne nudijo skoro nobenega odpora ter prehajajo k nacionalistom. Nacionalistična letala so včeraj neprestano krožila nad Madridom ter so ugotovila, da je na ulicah velika množica ljudstva. Republikansko topništvo včeraj prvič po izbruhu državljanske vojne ni odgovarjalo na streljanje nacionalistične artiljerije. Na hribu Angela pri Madridu so se včeraj predale nacionalistom tri republikanske čete.

Poveljnik nacionalističnih čet general Jague je osebnostno korakal na čelu čet, ki so zasedle Almaden. Istočasno je general Queipo de Llano vkorakal na čelu svojih črt v Gozoblanco.

Burgos, 28. marca. AA. Opoldne je izšlo poročilo, da so nacionalisti zavzeli Aranjuez ter zajeli pet tisoč republikanskih vojakov.

Manifestacije v Rimu

Rim, 28. marca. br. Nocoj so se v Rimu vršile velike manifestacije sprčo vesti, da se je Madrid predal nacionalistom. Velike množice ljudstva so se zbrale na trgu pred Beneško palačo. Ob 19.40 je imel Mussolini s balkona palače kratek govor, v katerem je pohvalil italijansko vojsko v Španiji, ki je sodelovala pri zasedbi Madrida.

Delo v Londonu in Parizu

Chamberlainova domača in mednarodna pogajanja V pričakovanju izjav pred parlamentom — Lebrun bo v drugič kandidiral?

London, 28. marca. AA. Chamberlain je obvestil snoči zunanji odbor spodnjega doma o pogajanjih, ki tečejo glede vprašanja skupne izjave štirih velikih sil. Današnji listi pričakujejo, da bo Chamberlain v sredo ali četrtek govoril v spodnjem domu o poteku teh pogajanj.

Danes dopoldne je namestnik šefa laburistične opozicije Greenwood obiskal ponovno Chamberlaina. Njun razgovor je veljal mednarodnemu položaju.

London, 28. marca. o. Tako zvanj pododbor za zunanjo politiko je imel sejo, na kateri mu je bila predložena izjava, ki jo bosta prečitala jutri dopoldne Halifax v zgornji, popoldne pa Chamberlain v spodnji zbornici. Ves tisk pripisuje tej izjavi velik pomen. Vodilna angleška državna bosta v njej definirala stališče angleške vlade glede vseh problemov, ki so postali aktualni sprčo zadnjih mednarodnih dogodkov.

Pariz, 28. marca. o. Kakor se je šele danes izvedelo, je ministrski predsednik Daladier na včerajšnji seji vlade pozval predsednika Lebruna, naj v vsakem primeru sprejme kandidaturu pri volitvah novega predsednika, ki bodo 5. aprila v Versaillesu. Daladier je obrazložil svojo prošnjo s tem, da je Franciji v sedanjem času velike mednarodne napetosti nujno potrebna slova, ki bo dosežena le, če bo Lebrun postal spet prezident republike. Lebrun je doslej vztrajno odklanjal vse ponudbe za ponovno kandidaturu. Na včerajšnjo ponudbo še ni odgovoril.

Izmikajoče Chamberlainove izjave v parlamentu

London, 28. marca. br. V spodnji zbornici je bilo danes vloženo spet več interpelacij glede angleške zunanje politike. Posamezni ministri so nanje sicer odgovorjali, vendar se je pokazalo, da vlada še nima namena podati podrobnejša pojasnila.

Med drugimi je ministrski predsednik Chamberlain podal zanimive izjave o sedanjih konsultacijah angleške vlade z nekaterimi drugimi vladami. Rekel je, da so te konsultacije še zmerom v teku, da pa je iz povsem razumljivih razlogov nujno potrebno, da ostanje do nadaljnjega zaupnega značaja. Zato o njih ne more dati še nikakih konkretnih izjav.

Na izrecno vprašanje prvaka laburistične stranke Greenwooda, ali gre pri teh diplomatskih razgovorih v resnici le za konsultacije ali tudi za medsebojno podporo sodelujočih vprašanj, in ali se razgovori na točkah zemlje prešle v obrambo in protinapad.

Na reakcijo nemških listov smo že opozorili. Toda Nemci so svojo reakcijo proti angleški pobudi protinapadalne zveze pospremili tudi s tremi dejanji: zasedbo Klajpede, nemško-slovaško pogodbo in nemško-rumunsko gospodarsko pogodbo. Angleška pobuda je med tem v toliko napredovala, da sta si Francija in Anglija izmenjali zagotovilo o jamstvu belgijskih, holandskih in švicarskih mej, torej mej, ki spadajo v sfero zapadne Evrope. Glede nadaljnjih angleških načrtov v pogledu splošne protinapadalne izjave, zlasti pa glede njene vsebine in njene namena, smo še vedno navezani samo na Chamberlainovo izjavo z dne 23. t. m., ki pa, kakor smo videli, ne pove ničesar točnega in podrobnega.

našajo tudi na vojaška vprašanja, je Chamberlain izjavil, da je angleška vlada vladam ostalih sodelujočih držav jasno sporočila, kaj namerava storiti v določenih okoliščinah. Zbornica ima pravico biti obveščena, a vlada bo pristala na to šele, ko se bodo pokazali konkretni rezultati sedanjih razgovorov. Vlada se nadeja, da se bo mogla vršiti obširna zunanje-politična debata še pred veliko nočjo, ker se zanaša na to, da bo dotlej že dosežen tak sporazum. Potek pogajanj pa ni odvisen samo od angleške vlade, nego tudi od vlad drugih držav.

O povečanju angleške suhozemne vojske

London, 28. marca. AA. (Reuter): Vojni minister Hore Belisha je v spodnjem domu na vprašanje, ali bo vzel v pretres povečanje suhozemne vojske na 2 milijona ljudi, odgovoril, da bi to pomenilo ogromno povečanje stalnega kadra, razširjenje vojaškega pouka in povečanje števila vojašnic. Pripomnil je, da angleška vlada proučuje gotove predloge.

Šef angleškega generalnega štaba v Franciji

London, 28. marca. AA. Šef generalnega štaba britanskega imperija vikont Gort je ob 9.45 odpotoval v družbi več generalov in častnikov v vojaški štirimotorni letalon s hendonskega letališča v Parizu. Gort se bo mudil v Franciji več dni. Pristostoval bo manevrom francoske vojske, ter si ogledal utrdbe na Maginotovi črti.

Stališče Kanade

Ottawa, 28. marca. c. Kanadski ministrski predsednik Mackenzie King je sporočil, da bo debata o mednarodni politični situaciji v kanadskem parlamentu najbrže v četrtek. Vodja kanadske opozicije dr. Manion je izjavil svoje mnenje, naj bi se Kanada v slučaju vojne ne bojevala izven kanadskih mej, temveč podpirala zaveznike samo s prostovoljci, municijo in živilom.

Francoski obrambni ukrepi

Pariz, 28. marca. AA. (Havas): Uradni list priobčuje uredbi o proračunskih učinkovitih posadkah francoskega brodograjskega podjetja. Francoska vojska mornarica bo štela letos 74.900 mož. Razen tega prinaša uradni list tudi dekret o obrambi obmejnih krajev. Dekret pravi: Če bodo razmere zahtevale, bo ministrski svet izdal na predlog vojnega ministra uredbi, da bodo poveljniki vojaških okrožij na mejah smeli izdajati potrebne obrambne ukrepe. Dalje prinaša uradni list tudi uredbi, po kateri morajo biti vsa petrolejska skladišča, ki imajo več kot 14.000 kubnih metrov kapacitete, zavarovana pred letalskimi bombami. Dela v smislu te uredbe se morajo začeti takoj in končati najkamej do 1. avgusta t. l.

Drevi bo govoril Daladier po radiu

Pariz, 28. marca. AA. Jutri ob 11. dopoldne se sestane vlada v vojnem ministrstvu na sejo. Predsednik vlade Daladier bo govoril po radiu ob 19.45.

Drakonska obsodba irskih teroristov

London, 28. marca. br. Danes se je zaključil prvi proces proti irskim teroristom. Sodišče je izreko izredno ostre obsodbe. Glavni obtoženec je bil obsojen na 17, ostali pa na 10 do 14 let robije.

Nov režim v Litvi

Koalicijska vlada pod vodstvom generala Cerniusa, ki bo organizirala enotno narodno fronto

Kovno, 28. marca. w. Danes je bila sestavljena naslednja nova litavska vlada: ministrski predsednik: brigadni general Jonas Cernius, podpredsednik vlade: Bizauskas, doslej načelnik pravnega oddelka v zunanjem ministrstvu, pravosodni minister: docent Atanas Tamasiulis, zunanji minister: Urbis, notranji minister: brigadni general Sikas, šef vojne akademije in bivši vojaški ataše v Moskvi, finančni minister: general v rezervi Gutkus, prosvetni minister: dr. Bistras, vodja

krščansko-demokratske opozicije, kmetijski minister: dr. Kriksciunas, prometni minister: Germanas, poštni minister: polkovnik Muštekis. Sestava nove vlade kaže, da so bile vajo sprejete tudi opozicijske skupine. Podpredsednik vlade Bizauskas in prosvetni minister dr. Bistras sta pristala krščansko-demokratske stranke, dr. Kriksciunas pa pristala ljudske stranke. Zato se more nova vlada smatrati kot koalicijska.

Novo vlado je prvič po obstoju Litve sestavila vojaška osebnost, kar je zbudilo v javnosti veliko pozornost. Njena naloga naj bi bila, da organizira enotno narodno fronto.

Nemški očitki Poljski

Službeno glasilo zunanjega ministrstva o protinemških demonstracijah na Poljskem

Berlin, 28. marca. AA. (DNB) Uradna »Deutsche Diplomatische-Politische Korrespondenz« piše o protinemških manifestacijah, ki se že nekaj časa odvijajo na Poljskem in se v vseh krajih države in v raznih oblikah. Čeprav nemško časopisje o teh dogodkih ni mnogo pisalo — piše omenjena uradna korespondenca, — vendar naj njih še nikar ne misli, da Nemčije ti dogodki ne zanimajo. Na nemško vzdržnost sta bili merodajni izključno želja in upanje, da ti dogodki pomenijo prehod val sovražnosti, ki ga bo mogoče z razumom in čustvi hitro spraviti v še vedno aktualno smer, ki se je je držal pokojni maršal Pilsudski. Na žalost se nemška pričakovanja niso izpolnila. Nasprotno se zdi, da — v veselje tistim, katerih interes je, da se nemško-poljski odnosi poslabšajo — ni več nobenega odpora proti protinemški propagandi, pa čeprav na Poljskem morda res več ne polagajo važnosti na odnose, polne zaupanja z nemškim narodom.

Članek za tem omenja, da je vodja nemškega naroda dosledno delal na to, da je

treba Poljsko smatrati za samostojno in močno nemško sosedo. V vzhodni Evropi je potreben red in je zato tudi potrebno, da Nemčija s to državo živi v prijateljskih odnosih. Če se poljske strani ne bodo spoštovali življenjskih pravic in časti nemškega naroda, bi to pomenilo na eni strani, da bi bil oviran bodoči harmonični razvoj v tem evropskem prostoru, na drugi strani pa bi to utegnilo škoditi poljskemu narodu, če bi žalil in preganjal Nemce na Poljskem.

Poljska sama mora vedeti, kakšne uspehe je dosegla s svojo doseženo politiko in za koliko se je v tem času povečala njena neodvisnost in njen ugled v svetu. Veliko vprašanje je, ali bo koristno za Poljsko, če krene stran od te svoje poti.

Poljski demanti o nemških zahtevah

Varšava, 28. marca. c. Uradno demantirajo, da bi bila Nemčija postavila Poljski kakršnekoli zahteve glede Gdanske ali poljskega koridorja.

Trinajst milijard za poljsko letalstvo

Ogromno poljsko notranje posojilo za nabavo letal in za protiletalsko obrambo

Varšava, 28. marca. a. Vlada je razpisala notranje posojilo poldruge milijarde zlotov (okoli 13 milijard dinarjev) za nabavo letal in za protiletalsko obrambo.

V zvezi z notranjim posojilom je vodja stranke nacionalne unije general Skwarzinski izdal proglas, v katerem pravi med drugim:

Izkušnje iz preteklosti nas uče, da se pri delu za popolno uresničenje veličine republike lahko zanesemo samo nase in na potencialno moč naroda. Zavedamo se svoje moči. Za našo vojsko stoji ves narod. Sprčo splošnega tekmovanja v oboroževanju ne smemo zaostati za drugimi državami. To posojilo mora potrditi našo moč, našo nacionalno enotnost in našo enodušno, trdno voljo za zmago.

Listi navdušeno pozdravljajo razpis notranjega posojila in naglašajo, da je to posojilo koristno in potrebno. »Gazeta Polska« piše: Nihče ni presenečen, vsi smo

to posojilo pričakovali, da dokazemo svoje zaupanje v vodilne kroge. Sicer pa pomeni to posojilo, namenjeno obrambi pred letalskimi napadi, odlično plaširanje denarja. »Kurier Poranny« pravi: Redkokdaj je kako posojilo doživelo tako enodušen sprejem kakor sedanje.

Obrambni posveti v Belgiji

Bruselj, 28. marca. AA. (Stefani): Stalni odbor belgijskih ministrov, katerega naloga je izvesti koordinacije civilne in vojaške službe v primeru mobilizacije, se je sestel danes. Na sestanku so razpravljali o nujni izvedbi načrtov tega odbora.

Ameriška pomorska orjaka

Washington, 28. marca. AA. (Reuter): Predsednik USA Roosevelt je mornariškemu ministru odobril, da zgradi dve bojni ladji po 45.000 ton.

Prekinjena pogajanja med Slovaki in Madžari

Slovački zahtevali prei umik madžarskih čet s slovaškega ozemlja — Mejni toji se še nadaljujejo

Budimpešta, 28. marca. AA. (DNB): Dopolodne ob 11 so se nadaljevala pogajanja slovaško-madžarske obmejne komisije, toda pogajanja so trajala le malo časa. Madžari so izročili svoj predlog o razmejitvi slovaške delegacije je pa predlog prevzela in se takoj odpeljala v Bratislavo po nadaljnja navodila. Pogajanja se bodo nadaljevala čez nekaj dni, ko se slovaška delegacija vrne iz Bratislave.

Bratislava, 28. marca. AA. (Reuter): Izjavljajo, da se slovaška delegacija v Budimpešti noče pogajati vse dotlej, dokler se madžarske čete popolnoma ne umaknejo s slovaškega ozemlja, ki so ga zasedle. Kot osnovo za pogajanja zahteva delegacija določitev končne meje, povrnitev politične in gmojne škode, nastale zaradi neizvedenega madžarskega napada, in ugotovitev odgovornosti.

Budimpešta, 28. marca. AA. (MTI): Slovaške čete še zmerom vpadajo pod mejo. Tako so v okolici Kinskolona (?) nadaljevali napade, ki so se začeli 27. marca in o katerih smo že poročali. Slovaško topništvo je včeraj popoldne bombardiralo Kinskolon. Naše žrtve so en mrtev in eden nevarno ranjen. Naše topništvo je odgovorilo na napade in prisililo Slovake, da so prenehali streljati. Danes, 28. marca ob 4.30 zjutraj so Slovaki napadli vas Bunkos. Mi smo napad zavrnili. Padel je en madžarski vojak. Ob 6.45 je slovaško topništvo začelo streljati na vas Bunkos in zanetilo dve hiši. Naše topništvo je odgovorilo z ognjem. Okoli 7.15 se je spet vrnil mir.

Bratislava, 28. marca. AA. (Havas): Na Slovaškem je zavladal mir. Slovaki so izrazili slabo vreme in zavzeli vas Pavloče. Če te se zaradi dežja ne morejo ganiti z mesta in čakajo na razmejitvena pogajanja. Mobilizacija letalstva se izvaja z vso skrbjo.

Aretirani židovski voditelj

Bratislava, 28. marca. AA. (Havas): Včeraj je bil v Bratislavi aretiran bivši predsednik slovaške židovske stranke Reis.

Beleške

Dr. Šutej pri dr. Mačku

Poročali smo že o posvetovanjih, ki jih je imel dr. Mačkov delegat dr. Juraj Šutej v Beogradu s predstavnikom beograjske združene opozicije in jugoslovenske nacionalne stranke. Dr. Šutej se je po zaključnih razgovorih vrnil v nedeljo zvečer v Zagreb, kjer je poročal dr. Mačku o uspehu svoje misije. Po razgovoru z dr. Mačkom se je odpeljal v Sarajevo, ker je lahko obolen.

Dr. Maček je sprejel več politikov iz vodstva Kmetoske demokratske koalicije ter razpravljal z njimi o političnem položaju. Razgovorom je prisostvoval tudi podpredsednik HSS inž. Avgust Košutić.

Dva sestanka JNS

v Beli Krajini

Občni zbor sreske organizacije jugoslovenske nacionalne stranke za črnomaljski srez bo v nedeljo, 2. aprila ob 10 dopoldne v Črnomlju v prostorih hotela »Lakmerek«. Na občnem zboru bo podal politično poročilo glavni tajnik JNS senator dr. Albert Kramer.

Istega dne ob 13. uri popoldne bo nato sestanek zaupnikov JNS za Metliko in okolico v Metliki v prostorih kina »Belo krajina«.

Varčevanje z živili v Nemčiji

Nemški listi objavljajo navodila za kavarinarje, kako naj štedijo s kavo. V bodoče bodo smeli kuhati kavo samo v določeni mešanici s cikorijsko in sladom. Prepovedano bo kuhati in prodajati turško kavo. Navodila svetujejo kavarinarjem, naj privadijo svoje goste na pitje kakava, čokolade, čaja, mleka in kisle vode. Kava se bo smela servirati samo v skodelicah. Za nakup kave v trgovinah so uvedene posebne izkaznice.

S tekočim tednom so bile vpeljane v Nemčiji tudi družinske karte, za nakup masti, slanin, surovega masla olja in loja. »Völkischer Beobachter« objavljajo v zvezi s temi ukrepi daljši članek pod naslovom »Topovi in surovo maslo«. V članku pravi, da so tako topovi kakor maslo potrebni nemškemu narodu, toda »dogodki preteklih tednov so pokazali, kolike važnosti so naši topovi. Z njihovim nastopom je zadoščal, da je bila preko noči popravljen nemškemu narodu krivica, ki so jo morala prenašati dolga pokolenja. Danes so zaključeni akti o tem, da v usodnih trenutkih bolj zaleže glas topov, kakor teža surovega masla, ki je trenutno na razpolago ljudstvu.«

Nemški predlogi glede beguncev

V svojem govoru v Devonportu je predsednik evianskega mednarodnega begunskega odbora lord Winterton izjavil med drugim:

»V spomenici ki jo je nemška vlada izročila ameriški zastopniku Rubleeju, je pot za nadaljnja pogajanja o begunskem vprašanju odprta. Nemška vlada ne želi, da bi se vsebina spomenice objavila. Zato se ne bom spuščal v podrobnosti, lahko pa naznačim nekaj splošnih smernic tega dokumenta. Nemška vlada predvideva v svoji spomenici na pet let razdeljevanje »prisilno emigracij« kakih 150.000 družinskih poglavarjev z okoli 250.000 družinskih članov. Ustanovil naj bi se mednarodni begunski fond z dvema upraviteljema, od katerih eden naj bi bil Nemec. Za izselitev potrebni denar naj bi zbrali v prvi vrsti židje sami, fond za naselitev beguncev pa naj bi zbrale vse države. Vsak begunski naseljenec bi se moral obvezati, da bo vrnil posojena mu sredstva za izselitev in naselitev, čim mu bo to njegov položaj omogočal, tako da bi se s tem vrnilim denarjem še drugim omogočila izselitev. Mislim, da ni v tem načrtu ničesar, kar bi moglo škodovati trgovske interese drugih držav. Načrt se proučuje.«

Interniranje poljskega novinarja

Nemški listi poročajo, da je bil te dni interniran v poljskem koncentracijskem taborišču v Berez-Kartuski znani poljski novinar Mackiewicz, glavni urednik »Slova« v Vilni. V uradni objavi o tej internaciji se ugotavlja, da je bil ta ukrep poljske vlade potreben zato, ker je Mackiewicz v zadnjem času rušil zaupanje naroda v obrambno sposobnost države in državnih organov, razširjal tako v notranjpolitичnem kakor zunanjpolitичnem pogledu defetistično razpoloženje in prepredel narodno slovo.

Sprememba japonske zunanje politike

Reuterjeva agencija pošilja iz Šanghaja naslednje zanimivo informacijo:

»V kitajskih krogih računajo, da se bo japonska zunanja politika zaradi osebnega cesarjevega posega v njen razvoj bistveno spremenila. Cesar je namreč izrazil željo, naj bi se Japonska v svoji mednarodni politiki izognila sleherni zaostritvi položaja. Njena zunanja politika naj upošteva naslednje okoliščine: 1. vojaške zveze med podpisnicami protikomunistične pogodbe ni; 2. zaradi delovanja mornariškega ali vojnega ministrstva ne smejo nastati za Japonsko nobene nove mednarodne težave; 3. totalitarni sistem po zgledu drugih držav se na Japonskem ne more uvesti; 4. Japonska se ne sme izogniti razvijanju odnosov z demokratičnimi državami in mora celo stremeti po tem, da jih izboljša.«

Boji v Palestini

Jeruzalem, 28. marca. d. V bližini Nablusa je bila včeraj huda borba med angleškimi četami, ki so jih podpirale tudi letala, in arabskimi uporniki. V spopadu je padel glavni poveljnik upornikov Abdul Rahim El Haj Mohamed, ki se je nedavno vrnil iz Damaska v Palestino. Padel je, ko je hotel prodreti skozi kordon vojakov v okolici Nablusa.

V Javi, Hafi, Nazaretu, Tumkarenu in Nablusu so v protest in iz žalosti zaradi uboja Abdula Rahima zaprle vse trgovine. Pri Abdulu Rahimu so našli dva revolverja, pri njegovem pomočniku Sulejmu Abdulklefu ki so ga ponoči ranili in je ranam pollegel, pa tri revolverje in 50 nabojev.

Zima je dražja. Še ena pozimi nima samo kurjavo, ampak še roške nedolžni v ne-
topla. **Gripa! Gripa!** dru-
v. **ASPIRIN** ga
za. **pomaga!** sa-
pr. Vsaka Aspirin tableta nosi
v. znak Bayer-ovega križa! moj
v. Aspirin. »
lahko sme. e
velik učinek, ali mal izdatek
Oglas je registriran pod S. št. 1891/35 od 20. januara 1936.

Oster italijanski odgovor na francoske vesti o ogražanju miru na Jadranu

Rim, 28. marca. AA. (Stefani) »Messaggero« objavlja članek v katerem poleg drugega pravi. Obzavajati je treba, da moramo proti neki ženski uporabiti neprijetne besede zaradi članka, ki ga je pred dvema dnevnima objavila ga. Tabouis v »Ouvreure«. Ta članek je napisala z namenom, da ustvari med Italijo in jugoslavijo razdor. Treba je pripomniti, da so isti dan v Rimu kakoli tudi v Beogradu z znano priščnostjo proslavili drugo obletnico prijateljske pogodbe med obema državama. Ga. Tabouis piše, da ima Italija agresivne namene. To je ženska, ki že davno nima več nobene novinarske časti in poštenja. Ta nesramna ženska zatrjuje, da lahko govori o gotovih vojaških ukrepih. Pri tej priliki je treba poudariti, da so se v delu francoskega časopisa pojavile podobne odvratne stvari, ki sejejo razdor in nezaupanje v mednarodnih odnosih in to ravno v tem trenutku, kakor da ni nobenih drugih nujnejših vprašanj. Prisiljeni smo da registriramo ta novi primer nizkosti kot delo zlobne volje in moralne perversnosti. Prijateljstvo med jugoslavijo in Italijo je ena osnovnih podlag

naše zunanje politike. Da se je to prijateljstvo gotov čas ohladilo, to je bilo edino zaradi tega, ker je francoska diplomacija vplivala z namenom, da bi blokirala Italijo v Jadranskem morju. Čisto razumljivo je, da novo italijansko-jugoslovensko prijateljstvo ni všeč onim v Parizu, ki v tem prijateljstvu vidijo močno podlago in lojalno solidarnost v političnem in gospodarskem sodelovanju med obema državama. Vse to človek lahko razume, ne more pa se dovoliti, da bi se zaradi izgube prestiža mogli sugerirati manevri, kakršni so manevri te ženske.

Ley pri Mussoliniju

Rim, 28. marca. AA. Mussolini je sprejel v Beneški palači šefa nemške delovne fronte Leya in uradno narodno socialistično delegacijo, ki je prišla v Rim na proslavo 20letnice ustanovitve fašistične stranke. Ley je sporočil Mussoliniju pozdrave voditelja rajha in izrekel globoko občudovanje sprčo slajnega prizora moči in discipline, ki se jo fašisti pokazali na Mussolinijevem forumu.

Volilna borba v Belgiji

Zmeda pri reksistih — Volilno gibanje močno pod vplivom mednarodnega položaja

Bruselj, 28. marca. AA. (Havas): Volilna kampanja v Belgiji poteka popolnoma mirno in brez incidentov — dokaz, da se strankarski voditelji in volilci sami zavedajo, da so v sedanjih razmerah notranje razprtije manj važne od mednarodnih vprašanj. Volilni lepaki so sestavljeni v mnogo manj ostrem tonu, kakor po navadi. Lepaki v glavnem naglašajo potrebo, da mora biti Belgija enotna in čim močnejša. Vse stranke, razen flamskih nacionalistov poudarjajo svojo zvestobo dinstaciji in domovini. Ena izmed značilnosti volilnega boja je poudarjanje potrebe po

obrambi države. Tako je senator Verbast, predsednik demokratskega krila flamskih katoličanov, izjavil, da se ne strinja s separatističnimi tendencijami flamskih nacionalistov. Zmeda se opaža pri reksistih. Levčarske stranke računajo s tem, da bo skrajna levica pridobila na rovaš socialistov. Liberali menijo, da bo število njihovih glasov poskočilo, in da si bo njihova stranka zaradi svojega odločnega nastopa v Maertensovi aferi pridobila še večjo popularnost. Vendar se zdi, da se število liberalnih poslancev ne bo posebno pomnožilo, kvečjemu za pet ali šest.

Drobiž iz Češke in Moravske

Praga, 27. marca. — V nedeljo popoldan se je izvršila pred magistratom starega mesta v Pragi svečanost, o kateri obširno poročajo češki tisk: Vrhovni poveljnik tretje armadne skupine, general Blaskowitz je v imenu nemške vojske položil venec na grob češkoslovaškega neznanega vojaka in na spominski ploščo pod kapelico staromestne posvetovalnice. Na tej plošči so besede v spomin češkimi plemičem, ki so bili tu obglavljeni po nesrečni bitki na Beli gori. Nemški general je bil sprejet z izrednimi častmi. V svečano okrašen primatorjevi sobi sta med rajhovsko in češko zastavo viseli sliki Hitlerja in E. Háche. Govorila sta župan dr. Klappa in njegov nemški namestnik prof. Pfitzner. Slednji je poudarjal v imenu praških Nemcev potrebo pomirjenja med češkim in nemškim narodom. General Blaskowitz je v odgovoru izrazil željo, da bi se sodelovanje med Nemci in Čehi plodno razvijalo v spominski knjigo je je napisal besede: »Naj gre Praga v izpolnjevanju svoje zgodovinske naloge veliki bodočnosti nasproti!«

Med posameznimi deli bivše Češko-Slovaške bo za izmenno blaga med sudetskonomškim ozemljem in protektoratom Češko-Moravsko na eni strani ter Slovaško na drugi strani do nadaljnjega dovoljen carine prosti stik.

V brnskem deželnem gledališču bodo vsak torek, četrtek in soboto ter vsako drugo nedeljo nemške predstave, v ostalih dneh pa češke. Doselej so bile v deželnem gledališču samo češke predstave, medtem ko so Nemci imeli svoje posebno gledališče, ki seveda deluje še nadalje. Nemško sezono v deželnem gledališču je otvoril ansambel dunajske državne opere z Wagnerjevimi »Mojstri pevci«.

V Pragi so v nedeljo uvedli nov cestni red z vožnjo in hojo na desni strani. Zaradi tega so nastale mnoge spremembe zlasti pri postajah cestne železnice, pri vstopanju in izstopanju itd.

V soboto je bila v Pragi podaljšana policijska ura za gostilne do 24. ure, za kavarne pa do 1. ure, obenem se je razveljavila izjemna odredba, da po polnoči ne sme nihče na ulico brez posebnega dovoljenja.

V Brno je prispelo pet posebnih vlakov s češkimi begunci iz Podkarpatske Rusije.

Češki listi objavljajo nekatere zemljepisne spremembe v zvezi z zadnjimi dogodki. Po ustanovitvi protektoratnega

ozemlja v okviru rajha je postala Laba najdaljša nemška reka, Köln se je v vrsti vele mest rajha premaknil s četrtega na peto mesto in je četrto mesto zavela Praga. Nemški rajh je postal za sovjetsko Rusijo največja država v Evropi. Njegova površina znaša sedaj 633.000 kv. km. Druga država po površini je Francija, tretja Španija, četrta Švedska, peta Poljska.

Češki listi razpravljajo o reformi šolskega pouka. Kulturna avtonomija Čehov zahteva, da posvečajo šolstvu večjo pozornost kakor kdaj poprej. Največja skrb bo namenjena pouku materinskega jezika. »Lidové Noviny« pišejo, da bo treba posvetiti večjo pozornost tudi poučevanju nemščine.

General Gajda

Praga, 28. marca. AA. (Havas). Vse vesti, ki govore, da je bil general Gajda aretiran, so brez podlage. Dopisnik Havasa je imel priliko sestati se danes popoldne z generalom Gajdo. Gajda mu je izjavil, da bo popoldne imel sestanek z raznimi češkimi političnimi osebnostmi in da bodo na tem sestanku govorili o sesavi nove vlade.

Praška borza spet odprta

Praga, 28. marca. AA. (DNB): Praška borza je danes ponovno začela delovati. Devizna trgovina se bo vršila na osnovi tečaja 1 marka je enaka 10 Čk.

Hudson o svojih razgovorih v Moskvi

Moskva, 28. marca. br. Listi objavljajo obširna poročila o včeraj zaključenih pogajanjih angleške trgovinske delegacije pod vodstvom državnega podtajnika za zunanjo trgovino Hudsona z ruskimi državljani. Hudson se je ponovno sestel tudi z Litvinovom, v glavnem pa se je pogajal s komisarjem za zunanjo trgovino Mikojanom in s predsednikom sveta komisarjev, Ko so bili včeraj razgovori zaključeni, je Hudson izjavil, da je z ruskimi državljani razpravljal o vseh aktualnih vprašanjih. Razgovori so potekali v prijateljskem ozračju. Hudson je še posebej opozoril na veliko gostoljubnost, s katero je bil sprejet v Moskvi. V kratkem bo odpotovala v London posebna delegacija ruske vlade, ki se bo tam pogajala za novo ureditev trgovinskih odnosov med obema veleislama.

Preureditev ministrstva za telesno vzgojo

Beograd, 28. marca. p. Minister za telesno vzgojo naroda Čejović je na osnovi finančnega zakona za leto 1938-39 izdal uredbi, s katero se preuredi ministrstvo za telesno vzgojo naroda. Pri ministrstvu se ustanovita še dva nova oddelka. oddelke za občo telesno vzgojo naroda in oddelke za sport, poleg dosedanjih dveh oddelkov, občeja in računovodstvenega.

Oddelke za občo telesno vzgojo naroda se deli na več odsekov: odsek za izobrazbo, v telesno-vzgojnih disciplinah, odsek za sokolstvo, odsek za gasilstvo, odsek za telesno-vzgojna udruženja. Oddelke za sport se deli na izobraževalni odsek, odsek za zimske, vodne in bojne sporte ter odsek za sportne igre in atletiko. Nadaljnje določbe uredbe se nanašajo na podrobno izvedbo osnovnih določil.

V Beogradu se bo ustanovila šola za telesno vzgojo naroda, ki bo kot višja strokovna šola v enakem položaju kakor višja pedagogška šola. Delovala bo pod vrhovno upravo in pod nadzorstvom ministrstva za telesno vzgojo. Na šoli se bodo izobraževali dijaki za profesorje za telesno vzgojo, ki bodo nameščeni na vseh šolah, ter strokovnjaki za posamezne panoge telesne vzgoje. Šola bo gojila strokovna in znanstvena raziskavanja na vseh področjih telesne vzgoje in z njihovimi rezultati se bodo izpolnjevali sistemi in metode telesne vzgoje. Končno se bodo prirejali tečajji za strokovno osebje. Uredba vsebuje tudi podrobna določila o ureditvi te šole.

Uredba je bila objavljena v današnjih »Službenih novinah« in je s tem stopila v veljavo.

Ustanovitev visoke šole za telesno vzgojo

Minister telesne vzgoje o pomenu in namenu novega zavoda in o telesno-vzgojni izpolnitvi vsega šolstva

Beograd, 28. marca. a. Minister za telesno vzgojo naroda je dal danes novinarjem izjavo o preureditvi svojega ministrstva in o novi visoki šoli za telesno vzgojo. O šoli je med drugim rekel:

S tem bo izpolnjena ena najvažnejših nalog podrejenega ministrstva. V bodoče ne bo več potrebno, da bi se srednješolski učitelji telovadbe in sporta šolali v tujini ali pa da bi to funkcijo prevzeli preslabo kvalificirani učitelji. Enoletni tečaj za učitelje telesne vzgoje se bo spremenil v dveletno šolo. Tako dobimo pri nas ustanovo, ki bo usposobila strokovne učitelje in za srednje šole in za organizacije zasebne poudbe. S časom bo iz te šole prišel kader strokovnih učiteljev, ki nam jih je samo za resor prosvetnega ministrstva potrebnih okoli 300, za resor trgovinskega in kmetijskega ministrstva pa 200, ker se čedalje bolj kaže neobhodna potreba, da se v vseh teh šolah uvede obvezna telesna vzgoja šolske mladine.

V dveletni šoli se bodo izvedli tudi tečajji za izpolnitev učiteljev v posameznih panogah in lahkoletskih disciplinah. Tako se bo izpolnilo in osveščilo strokovno znanje teh pionirjev telesne vzgoje. Za učitelje, ki še ne poznajo predmetov iz obvezne telesne vzgoje, nameravam prirediti in nadaljevati posebne tečaje. Če bo le mogoče, bi te tečaje priredil delno v Beogradu, delno pa v glavnih banovinskih mestih.

V šolo se bodo sprejemali dijaki z absolutirano srednjo šolo, ki se bodo pri sprejemi skušnji izkazali, da so se že poprej dejansko bavili s to ali ono panogo telovadbe in sporta.

Razen izobrazbe strokovnega osebja bo naloga šole ustvariti s časom nacionalen sistem telesne vzgoje, pri čemer se bo vpoštevala posebna telesna in duhovna sposobnost našega naroda. Trudil se bom, da izposlujem, da prosvetno ministrstvo oblaži zakone o srednjih šolah, o učiteljih in meščanskih šolah, tako da bi se dijaki mogli posvetiti sportnim klubom pod nadzorstvom šole. Dalje bom priporočal ustanavljanje sportnih odsekov v okviru šole. Šolska mladina mora biti zmerom pripravljena. Vzgjati jo moramo v te namene po smernicah zakona o obvezni telesni vzgoji. Naša mladina bo čvrsta in močna, če jo bomo vzgajali telesno in nacionalno. Okoliščina, da hodi šolska mladina iz lastnega nagiba k telovadbi v sokolskih društvih in drugod je najboljši dokaz, da naša šolska mladina sama čuti pomankljivost telesne vzgoje. Mnogo učencev se vtihotapi v razne sportne klube v neprestanem strahu, da ne bi tega zvedela šolska oblastva, ker bi jih doletela stroga kazen. To nam je najboljši dokaz, kako potrebna so vsem šolam brez razlike sportna igrišča in dvorane s potrebnim telovadnim orodjem.

Da se bo nivo telesne vzgoje dvignil na primerno višino, bom predlagal prosvetnemu ministru, da sestavi poseben program, ki bo pomnožil število telovadnih ur na vseh šolah. Kot resorni minister želim videti čim več šolske mladine zbrane pri skupnem delu na področju telesne vzgoje tudi zunaj šole. Tako bo telesno krepka mladina najboljša opora za dobro bodočnost našega naroda in naše države.

Obnovljena razprava zaradi uboja pri Sv. Križu na Dolenjskem

Novo mesto, 28. marca

Danes se je pred novomeškim sodiščem vršila ponovna razprava zaradi uboja poselnika Antona Hribarja, ki se je 9. decembra udeležil shoda JZS pri Sv. Križu in je bil na povratku zadet s kamnom v glavo. Naslednjega dne je za posledicami te poškodbe umrl.

Na prvi razpravi dne 3. februarja je bilo 6 obtožencev obsojenih na občno kazn. Zoper sodbo je prijavil branilec dr. Drnovšek iz Brežic revizijo in priziv. Stol sedmorice v Zagrebu je sodbo v celoti razveljavil in odredil ponovno razpravo, ki je bila danes v Novem mestu. Razpravi je predsedoval dr. Petsche, votanta pa sta bila sodnik okrožnega sodišča Pakiž in sodnik sreskega sodišča Perovšek. Obtožbo je zastopal kakor pri prvi razpravi državni tožilec dr. Trampuž, zasebno udeleženko Hribarjevo dr. Vebler, obrambo pa je imel dr. Drnovšek. Po prečitaniu obtožnice, ki se to pot ni nanašala na točko 2 g'de obtožbe Jankovića, da je s strelji ogrožal življenje 50 oseb, so bili po vrsti zaslišani vsi obtoženci, nato pa še 14 priči.

Po končani razpravi je spregovoril državni tožilec, ki je vztrajal pri obtožbi, prav tako tudi zastopnik Hribarjevo dr. Vebler, dočim je dr. Drnovšek v svojem obrambnem govoru navajal, da ne gre za kako naklepno dejanje, temveč, da se je vse zgodilo nekako spontano in brez vsakega dogovora. Razprava je bila končana okrog 13., a ob 14.30 je predsednik senata razglasil sodbo, ki se glasi:

Bučič A'ojz, delavec, rojen 1907 na Sutni, je bil obsojen na leto dni in 7 mesecev strogega zapore ter izgubo častnih pravic

za dobo 2 let, (pri prvi razpravi 2 leti 4 mesece).

Novakovič Jože, posestnikov sin, rojen 1910 na Sutni, na 2 leti in 2 meseca strogega zapore ter na izgubo častnih pravic za dobo 3 let, (pri prvi razpravi na 2 leti in 4 mesece).

Banič Franc, delavec, roj 1900. na Sutni, na 5 mesecev strogega zapore (pri prvi razpravi na 5 let), dočim so bili Janez Jarkovič, Karel Jalovec in Andrej Novakovič, ki so bili pri prvi razpravi obsojeni, to pot oproščeni.

Splovljenje turške podmornice v Kielu

Kiel, 28. marca. AA. V Kruppovi ladjedelnici v Kielu so danes spustili v morje drugo izmed štirih podmornic turške vojne mornarice. Ladjo je krstila žena turškega berlinskega poslanika na ime »Batiraj«.

Samo danes ob 20. uri OBA DELA NAENKRAT!

»Ešnapurski tiger«, »Indijski nagrobni spomenik«

Predpogaja vstopnic od 14. ure!

KINO MOSTE

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Spremenljivo vreme. Pretežno oblačno. Od časa do časa dež ali sneg. Nekoliko hladnejše v severni polovici.

Dunajska: Po večini močno oblačno, le ponekod prehodna razjasnitev. Drugod, zlasti na vzhodu, možnost padavin, v višinah nad 800 m sneg.

Meja potrebuje nove šole!

Izčrpen pregled stanja obmejnega šolstva na občnem zboru CMD v Mariboru

Maribor, 28. marca. Vrh mariborski čimletarji in čimletarke so se sestali sinoči v mali dvorani Narodnega doma k rednemu občnemu zboru agilne in vzorno delujoče postojanke CMD v Mariboru. Občni zbor je otvoril v nabito polni dvorani zaslužni predsednik moške družine CMD upokojeni nadzornik Ivan Tomažič, ki je ugodoma prisrčno pozdravil veličastni zbor in navzoče zastopnike, med drugim gosp. Brandnerja kot zastopnika mariborske mestne občine, dr. Lipolda kot zastopnika Jadranske straže, dr. Jančiča za RK, g. Petejana kot zastopnika tukajšnje »Vzajemnosti«, g. Janka Pirca za ZKD, dr. Dolarija za Narodno odbrano, dr. Tomiča za planince in še druge navzoče predstavnike Sledila so izčrpana, klena poročila vzorno delavnih in marljivih funkcionarjev in funkcionarok moške ter ženske podružnice CMD. Poročili so poleg predsednika Tomažiča, ki se je iskreno zahvalil vsem za nesebično sodelovanje, predsednica ženske podružnice CMD gospe Lipoldova, tajnik Golež, tajnica Burnikova, blagajnik Cvetko, blaginčarka Špilerjeva, ravnatelj Bratoš in ga Smerdujeva pa za nadzorni odbor.

52 obmejnih šol je obdarovala mariborska CMD ob priliki božičnice 1938. Za vsrhu je bilo nabranih 36.892 din. Glavni odbor v Ljubljani pa je prispeval 16.000 din. Marljivo so sodelovali poleg članice Ženskega društva in mariborskih rotarcev

ki so obdarovali dve obmejni šoli, tudi mariborski srednješolci in učenke meščanskih šol. Mošta podružnica šteje 502 članice, ženska pa 412. Število članstva se bo v novi poslovni dobi še povečalo. K poročilom vnetih funkcionarjev je dodal svoje pripombe zastopnik glavnega odbora g. Iv. Prekorski iz Celja, ki je izrekel pohvalne besede vzornemu delovanju in prizadevanju mariborskih čimletarjev in čimletarok. Poročila funkcionarjev in izvajanja g. Prekorska so sprejeli navzoči s prisrčnim, iskrenim priznanjem in odobravanjem.

Pri volitvah sta bila z malimi spremembami izvoljena dosedanja odbora moške in ženske podružnice CMD v Mariboru z g. Tomažičem in go. Lipoldovo na čelu. Sestava obeh vodstev jamči najbolje za nadaljnje uspešno in koristno delovanje.

Izredno zanimanje številnih zborovalcev je zbudilo poučno predavanje sreskega šolskega nadzornika Petra Mrčnika o stanju našega šolstva ob severni meji, saj gre za pomembne šolske probleme v nacionalno najbolj eksponiranem predelu naše države. Gre predvsem za politične srez Dravograd, Maribor levi breg in Ljutomer. Tukaj je 85 ljudskih šol s 465 oddelki, na katerih poučuje 438 učiteljev, oziroma učiteljic. V vseh treh srezih manjka še 27 učiteljev in učiteljic. Na vseh šolah je vpisanih 22.719 otrok. Manjšinski osnovne šole z nemškimi učnim jezikom so v smislu člena 45. zakona o ljudskih

šolah le v Ljutomerskem srezu, in sicer 2 oddelka v Apačah in 2 oddelka v Stogovcih s 190 učenci. V dravogradskem srezu je 43% vseh učencev iz kmetijskih družin, 34% iz delavskih, 19% pa iz najemniških. V Slovenskih gorah je 61,7% učencev iz kmetijskih, 30,8% učencev pa iz delavskih družin. Od teh je 22% učencev iz viničarskih rodbin. Občinski proračuni izkazujejo lepo vsoto 10.400.302 din pri davčnem predpisu 7.527.308 din.

Najvažnejši problem obmejnih srezov je v tem, kako rešiti vprašanje učnih prostorov. V dravogradskem srezu manjka 22 učilnic na skupno 14 šolah, v srezu Maribor levi breg 60 učilnic na 22 šolah, v srezu Ljutomer pa manjka še vedno 42 učilnic (ena četrtina). V 20 letih smo dobili v dravogradskem srezu komaj eno novo šolo v Mežici, šola v Črni pa je bila razširjena. V mariborskem srezu je bila zgrajena Čimletarova šola v Gradišču, v Ljutomerskem srezu pa nova šola v Radencih, CMD v Mariboru gradi sedaj še novo šolo pri Sv. Treh kraljih nad Marenbergom, za kar ji gre prisrčno priznanje. Skupno pa je bilo treba v vseh treh obmejnih srezih razširiti 32 šolskih poslopij, na novo pa je bilo treba zgraditi 13 šolskih poslopij.

Predavatelja so nagradili čimletarji s toplim priznanjem, predsednik J. Tomažič je nato s spodbudnimi besedami zaključil krasno uspeši zbor.

baš o primeru »smrtne nesreče«. Poizvedbe pri naših izseljencih v San Pedru so sum še potrile. Vsi rojaki, prijatelji in znanci so zatrjevali, da Jurčič ni znal pisati in čudili so se dialektičnim izrazom v oporoki, ki niso znani v Jurčičevi ožji domovini. Splošno je bilo tudi znano, da je Jurčič leta in leta podpiral svoje starše, in nihče ni mogel verjeti, da bi jih bil pri svoji oporoki popolnoma pozabil.

Nedavno so dobili Jurčičevi starši od konzulata v Chicagu fotografijo oporoke in poročilo o izvršenih poizvedbah. Sodišču v Šibeniku je zdaj stari Jurčič predložil pisma, ki jih je dobival od svojega sina v zadnjih let. Rokopisi so različni, da se niti eden ne vjema z rokopisom oporoke. To je dokaz, da se Jurčič ni naučil pisati, da bi mogel pred štirimi leti napisati svojo oporoko, ko so mu še lani pisma domov pisali rojaki in prijatelji.

Sumljiva oporoka in borba za veliko dedščino, ki se bo zdaj razvila, je spet dokaz, da gredo prihranki mnogih naših izseljencev po raznih sleparijah, v tuje žepe.

Jubilejni zbor čebelarjev

Moravce, 28. marca.

V nedeljo so se zbrali v Dobu čebelarji kamniškega sreza, da prisostvujejo jubilejnu občnemu zboru krtinske podružnice. Ob 10. so se številni čebelarji udeležili maše za pokojne člane. Ob 15. je sledil v novem šolskem poslopu 20. občni zbor, ki ga je otvoril predsednik Ivan Soklič. Pozdravil je vse prisotne ter prečital pozdravni pismi glavnega čebelarskega odbora in občine Dob.

Po oficelnem delu zbora je g. predavatelj Okorn v svojem podrobem in nazornem predavanju obrazložil na splošno gospodarski pomen čebelarstva, pravilno ravnanje pri prevešanju čebel ter o točenju medu in pridelovanju voska. Referatu je sledila živahna in koristna debata.

Zgodovino krtinske čebelarske podružnice je podal tajnik g. šolski upravitelj Julij Mayer. Omenil je, da je krtinsko podružnično ustanovil g. Ivan Šmajdek, trikratni nadučitelj na Krtini, njen prvi predsednik pa je bil pokojni notar Rahne z Brda. Delokrog podružnice je tedaj poleg sodnega okraja Brdo segel tudi do Save in daleč preko Kamniške Bistrice. Od ustanovitve podružnice je bilo veliko čebelarskih tečajev, sestankov in predavanj, ki so mnogo pripomogli k napredku čebelarstva.

Sledila so poročila funkcionarjev, ki pričajo, da je življenjska sila podružnice zelo močna. Hvalevreden je tudi sklep odbora, da postavi še letos na Mengeškem polju v ajdovem pasišču velik društveni čebelnjak, ki bo v korist članom podružnice, kakor tudi ostalim čebelarjem. Po poročilih je bil na predlog g. predsednika Sokliča soglasno izvoljen g. Julij Mayer za častnega člana podružnice. Volitve so odpadle, ker je bil v celoti izvoljen stari odbor. Po zboru je bil ogled čebelarske razstave, ki je bila prav skrbno pripravljena.

Običaj svatovskih pirovanj

Ugledni sarajevski novinar g. Budimir Roter-Progonski je v zagrebškem »Jutarnjem listu« objavil članek »Pirovanja, pirovanja — uzrok jada i stradanja«. V tem članku je opisano kako milijoni narodnega denarja brez haska propadejo na zaročkah in svatbah med prebivalstvom v Sremu, Vojvodini in srednji Bosni. Nesmiselno zapravljajo denar tudi najrevnejši prebivalci.

Ob reki Bosni od Visokega do Zenice prebivajo po večini hrvatski seljaki-katoliki. Ker spadajo ti kraji v področje velikega rudarskega bazena, iščejo vsi, ki nimajo dovolj zemlje, zaslužek v rudnikih: Kaknju, Brezi in Varešu. Po vrstolomnih planinskih stezah hodijo ure in ure v rove na težko in nevarno delo. Mnogi prihajajo domov samo ob nedeljah. V področje rudarskega bazena spada tudi starodavna bosanska prestolnica Kraljeva Sutjeska s svojo široko okolico. Večina Sutjesčanov in seljakov iz okolice ima svoj skromni zaslužek v rudnikih. Med mnogimi lepimi običaji patriarhalnega kraja je tudi slab in škodljiv običaj razkošnih pirovanj ob zaročkah in porokah.

Po starem običaju so zaročke pred adventom, torej že v mesecu oktobru, poroke pa so navadno na pustno nedeljo. V dobi treh do štirih mesecev imajo zaročenci težko nalogo, da preskrbijo vsako nedeljo in praznik bogato kosilo za zaročenke in sorodnike, ki pridejo k maši v Kraljevo Sutjesko. Vsaka taka gostija stane okrog 200

do 300 din, kar pomeni, da en sam zakonski par že pred poroko zapravi po nekaj tisočakov. V sutjeski župniji je vsako leto pred pustom po 40 do 50 porok in gre tako v eni sami župniji pri pirovanjih v nič več stotisočakov.

Podobni običaji so tudi v Vojvodini in Sremu in imamo vsako leto v listih zabeleženo celo vrsto lukulskih svatovanj, pri katerih je več sto gostov, ki pojedjo celega vola, pravcaro čredo mladih svinj in jančev ter celo jato gosi in kokoši, pri tem pa popijejo ogromne količine vina in žganja. Tudi gostije, ki ne pridejo v časopisne rubrike, so velika potrata, ker gredo daleč preko razmer zaročencev in poročenec.

Občni zbor JNAD »Jugoslavije«

Ljubljana, 28. marca.

Najmočnejše kulturno društvo na naši univerzi Jugoslovnsko nacionalno akademsko društvo »Jugoslavija« je v petek 24. t. m. podalo obračun svojega dela na univerzi in v javnosti. Odbor, ki je bil sestavljen iz samih mladih ljudi, je moral prebroditi marsikatero težkočo in zapreko, ki se je pojavila bodisi v društvu, bodisi izven njega. Notranje delo je bilo zelo oteženo.

Univerzitetno življenje je bilo zelo razgibano. V vseh strokovnih klubih delujejo naši člani kot odborniki. Letos so združene opozicijske skupine na univerzi pod vodstvom nacionalnih akademikov vrnilo najvažnejšemu akademskemu društvu, Akademski Akciji, strokovni značaj. Tej reprezentanci je grozilo, da se bo s podporo docela pasivnih akademikov izpremenila.

Tudi z blagajno je bilo nekako skrivnostno. Nosilec opozicijske liste naš član tov. Krivec Jože, ki s svojim delom dokazal, da se z vztrajnostjo in resnim delom doseže več.

Najvažnejši uspeh pa je bil brez dvoma »Narodni akademski blok«, katerega je vsa javnost toplo pozdravila in s katerim upamo, da se pričinja nova doba na ljubljanski univerzi. Notranje življenje se je razvijalo v okviru šestih sekcij. Kulturno-znanstvena sekcija je priredila vrsto predavanj, v katerih so nam priznani predavatelji podali svoje poglede na aktualna vprašanja. Socialno-gospodarska sekcija je preskrbela revnejšim članom hrano, obično in obutev. Ženska sekcija je priredila na Kočevskem božičnico in obdarila revne kočevske otroke. Pri-

reditvena sekcija je organizirala skupno s socialno-gospodarsko sekcijo »Dobrodelno akademijo« in božičnico za svoje siromašnejše člane. V januarju je priredila tradicionalni »Slovanski večer« in je vnovič dokazala, da je to res elitna prireditve. Šahovska sekcija je izvedla več turnirjev, dramska pa je gostovala z enodejanko na Kočevskem. S podporo CMD prirejajo naši člani vsako leto dva do tri narodno-obrambne tabore na Kočevskem in po en tabor na severni meji. Čas bi že bil, da bi se javnost pričela bolj zanimati za naše narodno-obrambne probleme in podprla akademike v težkem boju.

Revizorji so predlagali odboru razrešnice, predsedniku in načelnikom socialno-

gospodarske in prireditvene sekcije pa razrešnice s pohvalo. Občni zbor je predlog soglasno sprejel. Za volitve novega odbora je bila vložena le ena lista z nosilcem tov. Velokoslavom Iskro. Njegova kandidatura je bila navdušeno sprejeta in je bil soglasno izvoljen za novega predsednika. Pri slučajnostih je stavil tov. Gaberšček predlog, da bi se osnovala narodno-obrambna sekcija, ki bi vzdrževala stike z drugimi narodno-obrambnimi organizacijami in bi organizirala vsakoletne tabore. Predlog je bil soglasno sprejet. S tem je bil občni zbor zaključen.

Novemu odboru želimo kar največ uspehov in upamo, da bo s svojim delom vnesel v društvo in na univerzo novega, borbena duha in resno delo. Čas je težek in zahteva močnih ljudi in dejanj.

Dvojen roparski umor

Žrtvi sta mlinar Franc Janše in njegova žena

Celje, 28. marca

Davi se je raznesla po Savinjski dolini razburjiva novica, da so našli zjutraj v Sečah pri St. Pavlu pri Preboldu 78letnega mlinarja in posestnika **Francja Janšeta** in njegovo nad 70 let staro ženo **Julijano** umorjena. Ko so prišli domači davi v spalnico Janšetovih, se jim je nudil grozen prizor. V sobi je bilo vse razmetano, oba Janšetova pa sta ležala v posteljah vsa v krvi. Morilec jima je bil s kladivom razbil glavi, tako da sta bila obraza popolnoma izmalčena in so izstopili nesrečnima žrtvama možgani. Okrvavljeno kladivo so našli v sobi. Očitno je morilec svoji žrtvi po umoru oropal.

Janšetov starejši sin ima v očetovi hiši mizarstvo delavnico. Sin je poročen in stanuje na svojem posestvu. Mlajši sin je spal

v usodni noči na gospodarskem poslopu poleg očetove hiše, a ni čul ponoči ničesar sumljivega. Franc Janše in njegova žena sta bila v mlajših letih v Ameriki. Nekako pred 30 leti sta se vrnila z otroki v domovino in si uredila v Sečah lepo domačijo. Bila sta zelo skrbna, skromna in mirna človeka ter sta bila med prebivalstvom splošno priljubljena. Morilec je bil očitno prepričan, da imata doma shranjene svoje prihranke, in se jih je polakomnil.

Orožništvo iz St. Pavla je takoj uvedlo obširno preiskavo in telefonično naprosilo mariborsko policijo, da ji pošlje daktiloskopa. Popoldne je prispela v Seče sodna komisija iz Celja, ki je ugotovila dejanski stan, nakar je bila izvršena obdukcija obeh žrtev zločina. Oblasti so pridno na delu, da bi čimprej pojasnile zločin in izsledile storilca.

Borba za izseljenčevo zapuščino

Sleparji prežijo na prihranke izseljencev

Šibenik, 28. marca.

Pred kakimi 30 leti se je iz Žirja v zlatinski občini podal v Ameriko mladi **Franc Jurčič**. Dolga leta se je mučil v raznih rudnikih in pristaniščih, naposled pa je postal član ribiške kolonije v San Pedru v Kaliforniji, kjer je mnogo rojakov iz Dalmacije in drugih naših krajev. V novem poslu je imel srečo in prihranil si je lepo premoženje, katero so pred leti cenili na kakih 30.000 dolarjev. Franc je bil edini sin revnih staršev, katere je podpiral, a ker je bil nepismen, so mu pisma domov pisali prijatelji in rojaki.

Lani 3. aprila pa se je Franc pri ribolovu ponesrečil. Ko se je prevrnil njegov motorni čoln, si je razbil lobanjo in po nekaj dneh je poškodovan podlegel, star 51 let. Naš konzul v Chicagu je našel v njegovi zapuščini oporoko, ki je bila napisana 17. aprila leta 1935, in v kateri je stalo, da jo je spisal in podpisal »Frank Jurich« sam. V oporoki je bilo navedeno, da pripada vse Jurčičovo premoženje s terjatvami vred neki družini Vargizan.

Že uradnikom našega konzulata se je zdela oporoka sumljiva. Čudno se jim je zdelo, kako je mogel premožni ribič pisati

Pomlad v Beogradu

Beograd, 28. marca

Prvi pomladni dnevi so zatekli Beograd v čemerikavem razpoloženju. Vreme se ves čas po malem kisa. Zdaj dež, zdaj sonce. Vendar ni niti toliko deževno, da bi se splašalo nataktni galoše, niti toliko jasno, da bi mogle gizevati Beograđanke razkazovati na promenadi po Kalemegdanu poposlednjo pariško pomladansko modo. Nestanovitni so današnji časi in splošna politična zmešnjava je očitno zajela tudi nebeško kraljestvo. Nebeški režimi se menjajo s čudovito naglico. Pa smo v Beogradu naglih izprememb že navajeni in se znamo kar brž prilagoditi novim prilikam. Pred dnevi se je po zraku zavrtelo nekaj snežink. Niti toliko jih ni bilo, da bi do dobrega pobelile Terazije. A na korzu so se vendar pojavili ljubitelji zimskega sporta in polni smučarski opremi. Čudovito sveži in vzhitni so podrsavali s težko nakovanimi gorjazarji po vlažnem trotoarju in pripovedovali, samo pripovedovali. Bogue kakka junaštva so natvezili svojim spremljevalcem, ki so od začudenja prebledeli ter goltali ta verodostojna pripovedovanja najmanj s tako pozornostjo kakor revolverske filme v kinu »Novakoviću«. Na terenih od »Ruskega carja« do »Srbskega kralja« — tako se drugače naziva korzo — se Beograđani vse bolj znajdejo kakor na naših gorejskih. V ostalem pa so v obrambo pred nestanovitnimi vremenskimi prilikami pričeli kar v množicah uporabljati moderne dvojne plašče, ki so na eni strani za lepo, na drugi za grdo vreme. Plašči so zelo uporabni, ker se pač dajo obračati po vremenu. To moderno pridobitve mode prav s pridom uporabljajo tudi »narodni očetci«, poslanci, ki so ravno tako kakor vsi navadni smrtniki izpostav-

ljeni naglim vremenskim izpremembam, pa si trenutno še niso vsi mogli omisliti udobnih limuzin. Izjemo tvorijo samo slovenski poslanci, ki s trdovratno, za Beograđance nedopustljivo konservativnostjo še vedno hodijo v skupščino in iz nje s črnimi dežniki.

Na beograjskih ulicah že več dni poskušajo uvajati nov prometni red. Stari se je izkazal neuporaben za vedno večji promet, pa ga hočejo zamenjati z novim, navzkrižnim, ki je že davno v veljavi v vseh naprednejših državah. Z uvajanjem novega prometnega reda pa ima beograjska policija velike križe in težave. Na križišču, kjer se poizkusijo vrše, ima dovolj opravka 10 do 12 policajev, da kolikor toliko pešce in vozače uredijo in jim pojasnijo, kako in kaj. Do sedaj so poizkusili novi način na petih mestih, pa se ni na nobenem dobro obnesel. Sicer se poslednji čas v Beogradu mnogo razpravlja o cestah, kar je precej na mestu. Zanimiva je posebno zahteva, da se ljubiteljem beograjskega korza na ljubo vsak večer zapre vozni promet po Miloševi ulici, da bi bila sprehajalcem vsa cesta na razpolago.

Marčne ide so že stari Rimljani smatrali za nevarne in često celo usodne za človeška početja. To zlato pravilo se je z brezobzirno doslednostjo izkazalo nad množico podjetnih liferantov tujih valut in nad požrtvovalnimi poborniki za zaščito slepih deklic. Čudovite afere, ki po svoji razpredenosti in prefinjenosti presega vse dosedanje, mečejo na beograjsko družabno življenje svojevrstno luč.

Pomladni politični kurz se mnogo razlikuje od zimskega. Beograjske ulice se nič več ne potresa pod silnim maršem Mila-

novih trup. Od uniformiranih oddelkov je ostala samo še godba, ki pa bo tudi baje izpremenila svoje uniforme, ker stare preveč ličijo s svojimi rumenimi portami na uniforme hotelskih slug. Studentje so svoje uniforme prav s pridom predelali v letne obleke. Ostalo je pa še malenkost blaga — okoli 2.000 metrov — ki pa so ga tudi razdelili med uboge. Zadnji ostanek ponesrečenega uniformiranja je samo še vagon žepnih robčkov s sliko Milana Stojadinovića, ki se ga pa vsi odrekajo. V ostalem je pa Milan Stojadinović, odkar se »Ošišani jež« namesto »Vremena« polni z njegovimi slikami in z apoteozami njegove veličine, med narodom vse bolj popularen, kakor prejšnje čase.

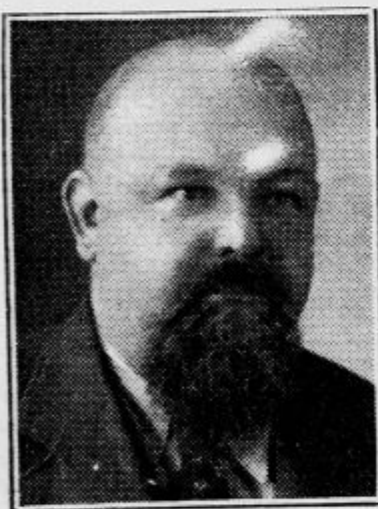
Pomlad je zavalovila tudi po žilah izkušenih političnih gadov. Ljuba Davidović navdušeno pozdravljen od svojih pristaveš govori na radikalnih zabavi. Joca Jovanović predava o »jednom zaboravljenu ugovoru« med Nemčijo in Rusijo v »Hriškanski zajednici mladih ljudi«. Beograjski študentje kličejo v prestolnico poznega hrvatskega kmeta in književnika

Mihovila Miškino, da jim govori o »hrvatskom seljačkom pokretu«. Dvorana kinematografa »Luksoja« je nabito polna. Mladi in stari zahtevajo sporazum. Splošno geslo, ki ga je v teh težkih časih prisvojil narod, je: Zedinimo se! Dr. Kramer prihaja v Beograd, da se z Živkovićem in drugimi voditelji JNS posvetoje o nadaljnjih korakih. Treba je početi z delom. Pristaši čakajo. Ljotić tudi dviga svoj glas. Dvorana Inženjerskega doma je polna. Pomlad je otajala ledeno zimsko skorjo in v zemlji se poraja novo življenje...

Vso pozornost beograjskih umetniških krogov privlačuje razstava francoskega slikarstva v 19. stoletju. Bogata dragocnih umetnin in odlično aranžirana privablja vedno nove množice iz Beograda samega, kakor tudi iz notranjosti. Veliko zanimanje vlada tudi za razstavo avtomobilov in razstavo cest in turizma, ki bo v početku aprila.

Trenutno je pomladno razpoloženje v Beogradu zaradi nestanovitnega vremena nekoliko poablano, a vse kaže, da se bo kmalu zjasnilo.

R. K.

Magister Josip Ančič

Očak Abraham se je davi ustavil pred Ančičovo lekarno v Ribnici in pozvonil. »Aha, se ga je pa že kakšna hripa prijala, zdaj je prišel pa k Pepotu po aspirin in Hoffmanove kapljice« so jo pogrnili trženi. Ko je ribniški magister še ves zaspan odprl vrata svoje lekarnе, se mu je očak Abraham zasmajal. Veseli Pepo je objel Abrahama in ga s svojo znano gostiteljsko vneto povabil na svoje prijazno domovnanje.

Pepo Ančič izhaja iz češke rodbine. Ko so okoli leta 1890, gradili železnico Grosuplje-Kočevje, je prišel njegov oče iz Gornje Plave v Ribnico ter odprl tu lekarno. Ta je bila v veliko pomoč takratnemu ribniškemu zdravniku, ki je skrbel za zdravje številnih progovnih delavcev. Sprva je stari Ančič nameraval samo za nekaj časa ostati v Ribnici, toda Ribničanje so se mu kmalu tako priljubili, da je bil z dograditvijo proge zrel že tudi njegov sklep, da ostane za vedno v novi domovini. Zgradil si je v Ribnici lepo hišo ter si v pritličju uredil bogato založeno lekarno. Za zdravstveni podvig obsežnega okoliša je bilo to pionirsko delo, saj sta bili takrat sosednji lekarni še v Ljubljani in v Kočevju.

Izkušnje v farmaciji je od svojega očeta z lekarno vred podedoval sin. Kmalu je zavalzel vrsto važnih mest v narodnem in kulturnem življenju Ribnice. Postal je odbornik narodnih in dobrodelnih društev v Ribnici, kot odlični igralec še vedno sodeluje na sokolskem odru. Dolgo vrsto let je bil tudi v načelstvu ribniške posojilnice in starosta ribniškega Sokola. V času njegovega starostovanja so Ribničani zgradili krasen Sokolski dom, ki je ponos dolenskega sokolskega okrožja. Kot naročnik »Jutra« je tudi pridno dopisoval v naš list Zakonsko družico in je izbral v Ribnici iz ugledne in napredne Pickove hiše Z gospe Vido ima v srečnem zakonu troje otrok. Številnim čestitkam se pridružujemo tudi mi!

Domače vesti

* **Umri je bivši poveljnik pehote v Ma. Fiboru.** V Beogradu je bil položen k večnemu počitku upokojeni brigadni general Dragomir D. Pavlović ki se je s svojim junstvom in požrtvovanjem uvrstil med viteze naše svobode. Dragomir Pavlović je bil rojen 19. januarja 1883. v vasi Jarebici v Podrinju. Vojno akademijo v Beogradu je dovršil 1903. višjo šolo vojne akademije pa leta 1910. V balkanskih vojnah je bil komandir čete in se je izkazal z velikimi junstvom in mnogih odločilnih bitkah. Svetovna vojna ga je zatekla med pripravami za generalštabno službo in do delili so ga k operativnemu oddelku vrhovne komande. Na solunski fronti se je junsko boril, a nakopal si je bolezen, kateri je zdaj podlegel. Po osvobojenju je služboval v štabu divizije v Bitolju, kot poveljnik polka v Kneževcu, kot šef operativnega oddelka generalnega štaba in kot predavatelj v vojni akademiji, leta 1931. pa je postal komandant pešadije v Mariboru in je v tej službi ostal do svoje pokojnosti. Na frontah si je pridobil najvišja naša in mnoga zvezniška odlikovanja.

* **Irsko gledališče v Jugoslaviji.** V začetku prihodnjega meseca prispe v našo državo na svoji balkanski turneji eno najbolj znanih irskih gledališč "The Dublin Gate Theatre". Na repertoarju ima med drugim "Hamleta", "Macbeth", komedijo "Zabloda" in več komadov Bernarda Shawa in Oskara Wildeja. Gledališče potuje pod pokroviteljstvom British Councila ter nastopi svoje potovanje iz Dublina 6. aprila. Prvo predstavo priredi v Ljubljani 11. aprila, nato več predstav v Zagrebu od 13. do 15. aprila in v Beogradu od 20. do 22. aprila. Odtod odpotujejo irski igralci v Solun, Sofijo in Bukarešto. Irsko gledališče igra šest mesecev v letu na domačem odru, šest mesecev pa je na turnejah. Letos prihaja na Balkan, kjer pričakuje, da ga bodo v Jugoslaviji. Rumuniji, Bolgariji in Grčiji prisrčno sprejeli.

* **Novi grobovi.** V Ljubljani je umrla gospa Ana Izančeva, vdova po mestnem policijskem vodji. Pogreb bo jutri ob 16. iz Gradišča 12. — Na Gornjskem je umrla gospa Karolina Zetterjeva, vdova po šolskem upravitelju. Zadržno pot bo nastopila jutri ob 15. — Pri Sv. Križu blizu Rogaske Slatine je umrla gđ. Ana Kitova. Pokopali jo bodo jutri ob 14.30. — V Spodnjih Stranjah pri Kamniku je umrl g. Jožef Repič. K večnemu počitku ga bodo spremenili jutri ob 10. — Pokojnim blag spomin, zalujočim naše iskreno sožalje!

— **Pri gotovih boleznih žolča in jeter,** žolčne kanala in zlatenice urejuje naravna »Franz-Josefov« grenka voda prebavo in pospešuje izpraznjenje črev. Klinične izkušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na tešče »Franz-Josefov« vodo, pomešana z nekoliko vroče vode.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

* **Zadnji redni letni pregled motornih vozil za leto 1939.** bo v torek 4. aprila od 8. do 12. ure kot običajno v Ljubljani na Bregu št. 20; dohod iz Novega trga. K temu pregledu je treba pripeljati vse letos se nepregledane avtomobile, avtobuse in motocikle, tako iz Ljubljane in okolice, kakor tudi iz srezov Brežice, Krško, Črna, Novo mesto, Koper, Logatec, Radovljica, Kranj, Škofja Loka, Kamnik, Litija in policijskega komisarijata Jesenice. Potem terminu se bo proti vozačem nepregledanih vozil postopalo radi kršitve čl. 36. tč. 18 uredbe o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih.

* **Zaprte ceste.** Od 3. aprila naprej do preklica se zaradi rekonstrukcije drž. ceste št. 2. Kranja — Naklo ta cesta na odseku od km 645.200 do 648.200 (od »Fidrac« v Kranju do mostu na Pivki) zapre in se promet na vsa vozila preusmeri po banovinskih cestah I/3 (Kranj — Jezerce) II/12 (Kranj — Gorice) in II/13 (Kranj — Kokrica). — S. 3. aprila se za, radi gradnje državne ceste Jeperca — Labore ta odsek drž. ceste št. 2. do nadaljnega zapre. Promet v smeri Ljubljana — Kranj bo po banovinski cesti Medvode — Mavčice — Labore, promet v smeri Kranj — Ljubljana po banovinski cesti, Strazišče — Suha — Jeperca, promet v smeri Ljubljana — Škofja Loka po banovinski cesti Medvode — Gorice — Sora, promet iz Škofje Loke proti Ljubljani pa čez Jeperca.

* **Junak kriza in meča** je bil arhimandrit starega črnogorskega samostana Pive, Maksim Pavličević, ki je te dni umrl v visoki starosti. Kot član velikega črnogorskega bratstva Pavličević v Belopavliji je postal gojenec patriarhije v Peci ter potem služboval v raznih samostanih na srbskem jugu in se v dobi turške oblasti požrtvovalno udeleževal tudi kot prosvetni nacionalni delavec. Že mlad se je uvrstil med one stare pravoslavne redovnike, ki so bili tudi junaki meča, ter ga črnogorski vojni pohodi in tudi četniška akcija pritevajo med svoje junake. Ko je pred dolgimi leti postal upravitelj velikega samostana Pive, je živel ravno tako skromno kakor nekdaj kot najnižji redovnik. Vse svoje dohodke je razdelil drugim in gostje, ki so obiskovali pivski samostan, niso samostana nikdar obremenili, ker so prebivali v njem vedno kot osebni gostje gostoljubnega arhimandrita Maksima.

* **Skupščina združenja jugoslovenskih izumiteljev**, ki ima svoj sedež v Zagrebu v Palmotičevi ulici 78, je bila te dni ter so poročila odborov dokazala, da ima leta 1933. ustanovljena organizacija lepe uspehe. Združenje šteje zdaj 65 rednih članov iz raznih slojev in stanov. Z malimi izpremembami je bil izvoljen dosednji odbor s predsednikom Josipom Lončarjem na čelu. Na zborovanju so razpravljali tudi o soudeležbi naših izumiteljev pri večki mednarodni razstavi izumov, ki bo fetos od maja do novembra v Liepži. Združenje naših izumiteljev je bilo k soudeležbi povabljen od združenja belgijskih izumiteljev.

* **Prijavitelje pravicoznosti za Putnikove izlete** o velikonočnih praznikih. Sporedi na razpolago v vseh biletarnah »Putnik«. V Trstu, Gorici, Idriji in Benetkah privedi izlete »Putnik« za velikonočne praznike.

* **Predavanje »Narodnega doma«** v Zagrebu, Berislavičeva ul. 11. Danes ob 20.30 bo predaval g. univ. prof. dr. Andrija Štampar o življenju na Kitajskem in njegovi obnovi (s filmom). Vstop prost.

* **Natečaj za lepak VIII. Mariborskega tedna.** Opozorjamo vse zainteresirane, da je rok za predložitve osnutkov letošnjega Mariborskega tedna samo še do petka 31. t. m. Razpisane so štiri nagrade v skupnem znesku 3.800 din. Informacije in podrobni pogoji v vseh biletarnah »PUTNIKA«.

* **Nov vozni red.** Po novem voznem redu, ki stopi v veljavo meseca maja, bo na progi Ljutomer — Gornja Radgona in obratno uveden nov par vlakov s prihodom v Gornjo Radgono ob pol. uri zjutraj in odhodom iz Gornje Radgone nekaj minut pozneje. Z uvedbo tega para vlakov bo ustrezno potrebam tujskega prometa v tem obsejnim kotičku, zlasti v pogledu obiska v zdravilišči Slatini Radenci.

* **Mrakarjevi planinski spisi** se bodo nadaljevali v drugi in tretji knjigi. Druga knjiga bo izdana predvidoma že okrog 15. maja t. l. Naročnikom prve knjige se nudi prilika da do zaključka subskripcijske dobe, to je najkasneje do 10. aprila t. l. naročijo nadaljnji dve knjigi po znižanih subskripcijskih cenah. Po 10. aprilu t. l. bodo cene izdatno višje. Višina naklade se bo ravnala po številu prednaročnikov. Prijavitelj nemudoma naročilo nadaljnjih dveh knjig izbranih planinskih spisov pisarji SPD Ljubljana, Aleksandrova cesta 4/I. (—)

* **Vsak bolnik z dežele,** ki se odpravlja v bolnišnico v Ljubljani in nima denarja za povratek domov, mora s seboj prinesiti potrdilo domovne občine s katerim se občina zavezuje, da bo poravnala mestnemu socialnemu uradu v Ljubljani stroške za povratek. Bolnik dobi potrebni denar na mestnem socialnem uradu v Ljubljani samo na podlagi tega potrdila. Tako je odredila banska uprava v Ljubljani. Občinski funkcionarji na ljudi o tem poučijo, da bolnik ob povratku domov ne bi ostal brez vseh sredstev.

* **Za velikonočne pozdrave** rabite Ciril Metodove razglednice. Podpirajte slovensko šolsko družbo! (—)

Iz Ljubljane

u — **Naročniki radia nam pišejo:** Precej dolgo je že, kar smo po tej poti prosili za pomoč in posredovanje pri postnem ravnanju, pa vas, gospod urednik, še enkrat prosimo v isti zadevi za gostoljubnost. Mi stanovci tako imenovanega centra in sicer Dvornega trga, Židovske ulice ter obeh bregov Ljubljane s Starmim tegom vred, smo namreč pri radijskih sprejemnikih tisti naročniki, ki jim od radia ostaja največ le jeza in strošek, sporedi — vključno bogatega ljubljanskega — pa minevajo v naših aparatih v hrsku in trsku raznih motenj, za katere zmanj laščemo leka. Pišemo, prosimo, pa spet pišemo, toda vse je pri istem... Tako se zdaj spet zatekamo k vam in javno dvigamo svoj glas: Ukrenite vendar kaj, gospodje pri poštni upravi, da bomo naročniki imeli vsaj vtis, kakor bi nekje le obstojala ustanova, ki nadzira nemoteni radijski sprejem v območju ljubljanskega ravnateljstva. Saj takamo res že precej dolgo in plačali smo vse več ko pošteno! — Enake pritožbe nam pošiljajo tudi naročniki iz območja Dobranske ceste in Strleške ulice. Na petek in svetek, zjutraj zarana ali ob 11. ponoči nikdar nisi varen pred motnjami, ki ti kratijo tvoj drago plačani glasbeni užitek, pa kakor drugod, tudi tu vse dosedanje pritožbe: beb od steno. Naročniki radia morajo točno izpolnjevati prevzete obveznosti a drugi pogodbeniki... ta pa se za naše pritožbe ni zmenil.

Puder »FORVILA« v desetih barvnih odtenkih je najprimernejši za Vašo kožo. — Originalno francoski kvalitativni puder za zmerno ceno Dobi se seveda v Parfumeriji NADA, Franciškanska ul.

u — **Krasne sadove celoletnega truda v telovadnici** hoteli Sokolstvu naklonjenemu občinstvu pokazati sokolska družina na Taboru. V soboto zvečer ob 20. bo v veliki taborski dvorani skrbno pripravljena akademija članstva, v nedeljo popoldne ob 15.30 pa bo nastopila sokolska mladina. Članstvo kakor naraščaj pokazeta same izbrane točke iz svojega sicer silno obsežnega sporeda. Taborske akademije že polnih dvajset let uživajo najboljši sloves, ki ga pa tudi zaslužio po finici izvedbe kakor tudi po tehnični sposobnosti članstva in naraščaja. Za obe letošnji akademiji pa so bile priprave še posebno vestne, da bodo gledalci imeli res mnogo užitka. Vstopnice dobite dnevno od 16. dalje v društveni pisarni na Taboru. (—)

OVEN milo
Ponos Slovenk
je čisto in duhteče perilo
Perite s »Oven« terpen-
tovim milom in zadovoljni
boste! Domače izdelke!

u — **Verdi: »Requiem«**, za soli zbor in veliki orkester. Slavni skladatelj Verdi si je s svojimi opernimi deli osvojil ves svet. Izmed vseh opernih komponistov vseh narodov in literatur je njegovo ime, so njegova dela najpogostejše na repertoarju. Prav tako svetovnoznano pa je postalo njegovo resno delo, ki ga je zložil na liturgijsko besedilo slovesne črne mase, njegovo »Requiem«. Ob najrazličnejših prilikah, v najrazličnejših kulturnih središčih se tokom vsakega leta tudi po večkrat izvaja. Njegova izvedba pa je mogoča samo tam, kjer imajo na razpolago izvrstne soliste, dober zborovski-tehnično izvezen zbor in sijajen orkester. Vsi ti trije faktorji imajo vsak za sebe v tem delu izredno težavno, a ravno tako nepopisno lepo vlogo. Celotna izvedba tega dela je tako veličastna, da poslušalca zlepa ne gre iz spomina. Tako izvedbo bomo prav gotovo slišali v četrtek 30. t. m. zvečer v veliki unijski dvorani. Verdijev »Requiem« bo izvajal ansambl Radio-Turino, ki šteje poleg solistov 90 članov zboru in 70 članov orkestra pod vodstvom dirigenta Ahila Consola. Občinstvo prosimo, da si kupi vstopnice že prej v Matični knjigarni. Dobijo so še najrazličnejša mesta po raznih cenah, pa tudi nekaj stojišč je še na razpolago. Opozorjamo tudi na besedilo z razlagov vred, ki je prav tako na razpolago v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu. Začetek ob 20. uri. Prenosa po radiu ne bo.

KINO UNION NEPOSEGLJIV TRIUMF NEPOZABNE FILMSKE UMETNINE!

Tel. 22-21
Predstave ob 16., 19. in 21. uri
Ta film si morate ogledati!

Nekronana carica

Kino Natica
Predstave ob 16. 19. 21 h

Francoski
senzacionalni
velefilm

GIBALTAR

KINO SLOGA, 27-30
ob 16., 19. in 21. uri

FANTOM TRUBADUR

ALICE FAYE, JACK HALEY.

Zabaven
glasbeni in
pevski film

u — **APZ bo pel svoj koncert** v ponedeljek, 3. aprila v veliki unijski dvorani ob 20. Na programu so tile avtorji: Blaž Potočnik, Gregor Rihar, Jurij Fleisman, Kamilo Mašek, Anton Hajdrih, Anton Nedved, Fr. S. Vilhar in Davorin Jenko. Ker je povpraševanje po običajnih programnih brošuricah, sporočamo, da bodo dotiskane danes popoldne in jih popoldne že dobite pri blagajni, ki posluje vsak dan od 8.—18 ure na univerzi v vratarjevi loži. Po hitite z vstopnicami! Opozorjamo, da se koncert v Ljubljani ne bo ponovil. (—)

Izplača se Vam naročiti filme iz Ljubljane, ker so najcenejši, in poslali iste v razvijanje, ker Vam izgotovljene slike še isti dan, ko prejmemo — odpošljemo. Polzkušite enkrat — in postanete prav gotovo naš stalni odjemalec.

Cene filmov so: Isopan 6/9 Din 15.—
Isochrom 6/9 Din 13.—
Isorapid 6/9 Din 11.—

Imamo na zalogi
samo sveže

Agfa FILME

najnovejše emulzije do leta 1941.
Razvijamo in kopiramo priznane prvovrstno! Naš ček račun je št. 13-285.
Naša telef. šte. je 25-66 in 25-67.
Se priporoča:

Foto Touristu, Lojze Šmuc
LJUBLJANA — Aleksandrova cesta št. 8
in podr. PRESERNOVA UL. 9.

u — **G. Alexander Lawrenson**, pomožni učitelj angleščine na naši univerzi, bo v petek 31. t. m. ob 18. v beli dvorani hotela Uniona pod okriljem Angleškega društva predaval o univerzitetnem življenju v Cambridgeu. Na zanimivo predavanje že danes opozarjamo.

u — **O spopadu na Tihem oceanu** bo predaval g. vseuč. prof. dr. Andrej Štampar iz Zagreba v petek ob 20. v dvorani Delavske zbornice pod okriljem Jadranske straže. Predaval bo o zgodovini dosedanjih spopadov in o ozadju sedanjega kitajsko-japonskega spopada. Predavatelj je živel dolgo časa na Kitajskem kot član higieniske komisije kitajske vlade in je nabral mnogo zanimivega gradiva. Predavanje bo spremljalo večje število skioptičnih slik. Opozorja se vse članstvo Jadranske straže in vsi ljubitelji zanimivih predavanj na to aktualno predavanje.

u — **Skupno predavanje priredila Prirodoslovno društvo in krajevni odbor Jadranske straže** v četrtek, 30. marca točno od 18. do 19. ure v dvorani kina Sloge. Predaval bo g. Marko Zalokar o lankosletnih poskusih potapljačev na obali našega Jadranskega morja. Predavanje bo spremljal lep barvni film »V morskih globinah« kakor tudi številni navadni in barvni diapozitivi ter demonstracija potapljaških priprav. Predavanje zasluži čim številnejšo udeležbo.

u — **Idrijski krožek!** Letošnji redni občni zbor Idrijskega krožka bo v soboto, dne 1. aprila ob 20. uri v salonu gostilne pri Kajfežu, Florijanska ulica, z običajnim dnevnim redom. Zaradi važnih razgovorov in zaradi pozitivne našega dela v novi poslovni dobi so naprošeni vsi idrijski rojaki, da se zbora udeležijo polnoštevilno in privedejo s seboj še druge rojake in prijatelje.

MED ZA POTICE po din 16.— Vam nudí »SVEČA« — Stritarjeva 6.

u — **Na III. javni produkciji drž. konservatorija**, ki bo v ponedeljek 3. aprila ob 14.7. v veliki filharmonični dvorani, bodo nastopili iz solopevskega oddelka naslednji gojenci: Heybal Valerija, Ivancič Sonja, Korencan Štefanija, Lipušček Janez in Gostiša Alojzij. Iz klavirskega oddelka: Zidarič Ksenija, Trtnik Olga, Burger Ada, Ogrin Ksenija in Logar Edita. Iz instrumentalnega oddelka: Gregore Jurij (violina) in Zupančič Jože (rog). Spored produkcije je koncertnega značaja. Podrobni spored se dobi v knjigarni Glasbene Matice in na podlagi sporeda je dovoljen vstop k produkciji.

u — **Na Prešernovi proslavi** v soboto ob 20. bosta v Franciškanski dvorani poleg recitacij, deklamacij, govornega zbora in pevskega kvinteta akademikov nastopila tudi priznana pevka g. Pavlovičeva in g. Slavko Štrukelj s solopievi. Počastite spomin največja pesnika!

u — **Pedagoški tečaj za starše** v Spodnji šiški. Drevi bo predaval g. Pero Horn o temi »Vzgoja in nega otroka v predšolski dobi«. Predavanje bo ob 8. zvečer v prostorih ljudske šole v Spodnji šiški. Vstopnine ni.

u — **Družabna plesna šola ženskega oddelka »Soček«** je bila zaključena v polno zadovoljstvo obiskovalcev in prirediteljev. Prijetna dolžnost prirediteljev je, zahvaliti se vsakemu posredniku, ki je v kakršni koli obliki pripomogel k lepemu uspehu. Prebitek družabnih plesnih vaj se bo naklonil narodno obrambnemu namenu. (—)

u — **Jnak Edinstvo.** V četrtek 30. t. m. ob 20. bo v klubovnem lokalni predaval g. prof. dr. Ernest Turk o temi »Jugoslovensko vprašanje med svetovno vojno«. Ker bo predavanje zelo zanimivo, naj se ga člani udeležijo v čim večjem številu. — Po predavanju bo kratka seja plenuma izvršnih članov, ki je zaradi svoje važnosti za vse izvršne člane strogo obvezna.

u — **Krajevna organizacija JNS za Vod. mat** bo imela svoj redni občni zbor v četrtek 30. t. m. ob 20. v gostilni pri »Kamnarju«. Najljubše vabilno vse somišljenike in prijatelje, da se občnega zbora udeležijo. Odbor.

u — **JNAD Jugoslavija.** Danes ob 20. seja upravnega odbora.

u — **Prešernov večer** v Slavističnem društvu. Slavistično društvo bo priredilo za našo javnost v petek 31. t. m. ob 20. v dvorani Trgovskega doma (Gregorčičeva ul.) predavanje o Prešernu z recitacijami pesnikovih del. Predaval bo g. prof. dr. Anton Slodnjak, recitiral pa g. režiser Ciril Debevec. Na prirediteljev že danes opozarjamo.

u — **Občni zbor Kluba Primork** bo v ponedeljek 3. aprila ob 17. v damski sobi kavarnе »Emona«. (—)

u — **Pretrseljiva izredna filmska predstava kina »Uniona«.** Pred dnevi je kino Union povabil novinarje in druge goste na posebno predstavo. Izvajal se je žurnalski nemški propagandistični film: Vkorakanje nemške vojske na Češko. Predstava je trajala točno tri in četrt minute. Ob zaključku te pretrseljode predstave je lastnik kina, g. Kham, podal še kratko tehnično tolačenje, ki je bilo seveda za vse novinarje čisto novo razodetje. Ker je pa tako dolga filmska predstava za povabljenec preveč utrudljiva, smo dobili zagotovilo, da bo prihodnja taka predstava v kinu Unionu trajala le kvečjemu 2 minuti.

Iz Celja

e — **Mestno uradništvo** se je zbralo večeraj ob 10. dopoldne v sejni dvorani mestnega poglavarstva. Magistratni direktor g. Šubic je pozdravil na novo imenovanega župana dr. Vorišča v imenu mestnega uradništva, nakar je novi župan nagovoril uradništvo.

e — **Zaključek glavnega šahovskega turnirja.** Celjski šahovski klub je te dni zaključil glavni šahovski turnir ki se ga je udeleževalo 17 igralcev. Prvo mesto in naslov prvaka za leto 1939. si je priobil g. Slavko Cijan. Dosegel je 14 točk in pol izmed 16 brez poraza, drugi je g. inž. Šajovic s 13, tretje in četrto mesto si delita gg. inž. Pipuš in Detiček z 12 in pol, peti je g. Schneider z 11, šesti g. Fajz z 9, sedmi g. E. Csörgö z 8 in pol, osmi g. Graser z 8, deveto in deseto mesto si delita gg. dr. Pokorn in F. Csörgö s 6 in pol, enajsto in dvanaajsto mesto gg. Rupan in Pešič s 6, trinajsto in štirinajsto mesto gg. Mirnik in Vozlič s 5 petnajsto, šestnajsto in sedemnajsto mesto pa si delijo gg. Davidovac, inž. Marjanovič in Latinovič s 4 točkami. Razdelitev nagrad, ki jih je bilo razpisanih pet, bo drevi pol ure pred začetkom brzoturnirja v klubskih prostorih v hotelu »Evropa«.

SEMENSKI OVES — JEČMEN
in KROMPIR, dobite poceni pri
KMETIJSKI DRUŽBI — CELJE.

e — **Neupravičeno odklanjanje delavcev.** V zadnjem času se je dogodilo več primerov, da so delodajalci odklonili delavce, ki so prišli prositi za delo. Delodajalci so se izgovarjali, da delavcev ne morejo sprejeti, ker nimajo novih poslovnih knjižic. Opozorjamo, da veljajo stare poselske odnosno delavske knjižice še do konca tega leta. Mnogo delavcev še nima novih poslovnih knjižic, ker jih oblastva ne morejo vsem naenkrat izstaviti.

e — **Huda nesreča v dinamitno patrono.** V nedeljo je našel 15letni kočarjev sin Franc Prah iz Kamne gorice pri Kostrivnici dinamitno patrono. Vzel je sekuro in začel z njo točiti po patroni. Dinamitna patrona je eksplodirala in raznesla Prahovo levo nogo. Prah so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Iz Maribora

a — **Zanimiv spor zaradi pokopališča.** Že delj časa se opaža v vrstah naših Tezenčanov različno mnenja glede ureditve novega osrednjega pokopališča mariborske mestne in stolne župnije na Tezenu. Zanimivo je, da je pretežna večina Tezenčanov za to, da se dovoli ureditev novega pokopališča, dočim so proti le nekateri tezenski občinski odborniki občine Pobrežje. Tezenčani si namreč obetajo od ureditve novega pokopališča poživljenje tujskega prometa, pričakujejo pa, da ne bodo v zvezi s tem silele kakšne nove davjate. Spor še ni rešen. Tezenčani so pričeli z novo akcijo za pokopališče.

a — **Zanimivo predavanje** je imel v ponedeljek v Ljudski univerzi prof. na ljubljanskemu konservatoriju dr. Dragotin Cvetko. Predaval je o ljudski glasbeni vzgoji in je označil smerice nove, dinamične in vse socialne plasti obsegajoče glasbene vzgoje. Predavatelj je bil za svoja tehtna, strokovnaška izvajanja deležen pristranskega priznanja. — V petek 31. t. m. pa se predvaja v Ljudski univerzi zanimiv kulturni film »Afghanistan, srce Azije«. Film tolmači prof. B. Stupan.

a — **Slovo od Jugove mamice.** V častiljvi starosti 92 let je preminila skrbna mamica Ana Jugova iz znane narodne Mozetičeve rodbine iz Solkana pri Gorici. Po prevaru se je preselila s svojim sinom inž. A. Jugom v Maribor. Njena zadnja pot je pokazala, kako priljubljena in obče spoštovana je bila Jugova mamica. Ohranimo ji časten spomin, zalujočim naše globoko sočutje.

a — **Premiera kriminalne drame »Št. 72«** bo jutri v četrtek v J. Kovičev režiji. Oder se spremeni v kaznilnico. V naslovni vlogi nastopi naša prva igralka E. Kraljeva. V vodilni vlog J. Kovič, v večjih vlogah pa Zakravskeva, Starčeva, Grom, Nakrst, Rasberger in drugi. Avtor te pomembne dvodejanke s predigro, medigrami in epilogi je tudi na svetovnih odrih priznan član vodilnega trozvezdja v sodobni češki dramatik (Capek, Werner, Langer).

a — **Tezenčanska k. filmu.** Svoječasnaj priljubljena igralka tezenskega sokolskega odra gđ. Karla Pevec se je seznanila lani na Bledu z neko angleško filmsko družbo, ki jo je sedaj povabila v London k filmu. Gđ. Karla Peveča je sprejela seveda ponudbo z velikim veseljem.

a — **Koder, Pintarčič in padajši** se bodo danes dopoldne zagovarjali v razpravni dvorani št. 53 okrožnega sodišča pred velikim kazenskim senatom. Za razpravo proti 18 obtožencem je v Mariboru, zlasti pa na Dravskem polju, izredno živahno zanimanje.

DEBELOST NI LEPA

in lahko često dovede do nezadostne negetelesa. Kjer se ničesar ne podvzame, da se telo redno oprasča škodljivih usedlin in gošče, tam nastane debelost, sprva komaj opazno, toda nevdružno, a poleg debelosti se pojavijo še druge ovire, ki pretvarjajo življenje v muko. Urejena prebava, pravilno presnavljanje, to sta poglavitna pogoja za dobro zdravje.

Že več decenijev znana in od zdravnikov priporočana je Krusen sol kot dober regulator prebave in presnove, zatorej začnite tudi Vi s kuro s Krusen-soljo, če trpite zaradi debelosti.

Originalna velika steklenica, stane samo Din 45.—, mala steklenica pa Din 27.—.

Dobiva se samo v lekarnah.

Ogl. reg. S. br. 30433/35

a — **Pogreb gđc. Gizele Rojčeve**, zasebne uradnice, bo danes 29. t. m. ob pol 17. izpred mrtvašnice na mestno pokopališče na Pobrežje v Mariboru, in ne ob 17., kakor je bilo v osmrtnici pomotoma navedeno.

a — **Razstava tržaških umetnikov** ki parja Uga Caraja in slikarja Avgusta Černigoja v grajskih prostorih je odprta do 1. aprila vsak dan od 9. do 18.

a — **V studenčski Ljudski univerzi** bo v četrtek 30. t. m. zaključeno predavanje letošnje sezone. Predaval bo urednik g. dr. F. Vatovec o temi »Poedinec in množice«. Po predavanju bo občni zbor Ljudske univerze. Tudi tedenske novice v besedi in sliki. Vstopnine ni.

a — **Celo hišni varuhi** niso več varni. Tkaliskemu mojstru Viljemu Mulu, ki staneuje v Beograjski ulici 34, so neznanji storilci odpejali hišnega varuha psa volčjaka. Policija poizveduje.

a — **Halo, halo...** Znan je izzivalni klic »aufbiks«. Sedaj pa se je, kakor se zdi, ta klic umaknil klicu »halo halo«. O tem nas prepričuje razburljiva dogodivščina, ki se je pripetila v noči na torek na dr. Žavnem mostu. Dve skupini sta se srečali. Prva je korakala proti Kralja Petra trgu, druga pa proti mestu. Zadonel je klic »halo, halo« in že sta si bili skupini v lašeh. Sredi gneče in splošnega krupa je oblezel ves v krvi, s preklano ustnico in poškodbami na glavi žagar Jurij Rus iz Magdalenske ulice 94. Glavni napadalec jo je ucvrl proti Ulici kneza Kocija, kjer ga pa je stražnik zajel. Prepeljali so ga na stražnico kjer so v teku zasliševanja ugotovili, da je poglavitni vzrok spopada in razburljivega dogodka v alkoholu.

a — **Flobertovka** ni igrača. 17-letni ključavničarski vajenec Svetozar Kočevar iz Trdinove ulice je dobil nekeje flobertovke, ki si jo je ogledoval. Nenadno pa se mu je flobertovka sprožila in mu poškodovala levo oko.

a — **Z izposojenim motociklom** v Dalmaciji. Izpred neke hiše v Gosposvetskii ulici na Pobrežju je izginilo trgovskemu pomočniku Viliju Riedlu motorno kolo znamke »NSU« z evid. šte. 2-637-39. Riedl sumi, da mu je odpejal motorno kolo neki elektrotehnik in odpotoval v Dalmacijo.

R A D I O

Četrtek, 30. marca

Ljubljana 12: Pesmi Benjamina Ipavca in F. Schuberta poje g. Drago Zagar, pri klavirju prof. M. Lipovšek. — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Duet harmonik (brata Goloba). — 14: Napovedi. — 18: Simfonična glasba Radijskega orkestra. — 18.40: Slovensčina za Slovence (prof. R. Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30. Nac. ura: Pred

Gospodarstvo

Pomen nemško-rumunske gospodarske pogodbe

Glede na mednarodne politične dogodke zadnjih tednov je proti koncu prejšnjega tedna vzbudila veliko pozornost sklenitev gospodarske pogodbe med Nemčijo in Rumunijo. Prvotne vesti, da bo morala Rumunija po tej pogodbi ustaviti nadaljnjo industrializacijo svojega gospodarstva so se izkazale kot neosnovane. Pogodba predvideva gospodarski načrt za dobo pet let, pri čemer se je Rumunija zavezala da bo pri izgraditvi rumunskega gospodarstva in produkcije upoštevala potrebe nemškega uvoza, toda ne na škodo potrebe samega rumunskega gospodarstva in potrebe blagovne izmenjave Rumunije z drugimi državami. Gospodarski načrt se nanaša na povečanje kmetijske produkcije, na uvedbo novih produkcijskih panog v kmetijstvu, na razvoj obstoječih in ustanovitve novih industrijskih podjetij za predelavo kmetijskih pridelkov, na razvoj rumunskega lesnega gospodarstva, izkoriščanja rudnih in petrolejskih ležišč, ter izgraditev prometa. Nemčija bo pri tem sodelovala s svojim kapitalom v obsegu klirinških saldov odnosno kakor bo to dopuščala razlika med izkupičkom za izvoz nemškega blaga v Rumunijo po odbitku plačil za uvoz rumunskega blaga v Nemčijo. To pomeni, da bo Nemčija sodelovala pri izgraditvi rumunskega gospodarstva v mejah dobave potrebnih naprav.

Nemčija in rumunski petrolej

Tudi so netočne vesti, da si je s to pogodbo Nemčija rezervirala rumunsko nafto. Na tem področju ne priznava Rumunija Nemčiji nikakih izključnih pravic. Določba pogodbe ki predvideva ustanovitev mešane nemško-rumunske družbe za eksploatacijo mineralnega olja in določbe glede poljskih vrtnj za mineralnim oljem ter glede predelave mineralnega olja ne dajejo Nemčiji nobenega monopolnega položaja. Po vestih iz Bukarešte ta družba ne bo imela pravice trgovati z mineralnim oljem odnosno kupovati kontingente preko obsega, ki je določen v pogodbi iz lanskega leta kajti mešana družba bo imela predvsem dolžnost da raziskuje dodeljene petrolejske terene Samo v primeru če bo družba našla na terenih, ki ji bodo dodeljeni, nove izvore nafte, bo s to nafto lahko razpolagala in bo lahko dotične vrelce eksploatirala v korist Nemčije. Ta mešana družba bo morala torej najprej najti nove petrolejske vrelce in šele potem bo lahko dobljene količine izvažala v Nemčijo preko dosedanjih kontingentov.

Nemci bodo morali poiskati nove izvore mineralnega olja

V tej zvezi je treba zlasti omeniti važno dejstvo, da je pričela rumunska produkcija mineralnega olja v zadnjih letih občutno znižavati (lani se je skrčila za 8% na 66 milijona ton). To nazadovanje je v rumunskih gospodarskih krogih vzbudilo že bojazan, da popušta izdatnost rumunskih vrelcev. Geološke raziskave domačih in inozemskih strokovnjakov pa so ugotovile da ima Rumunija še ogromne rezerve mineralnega olja. Potrebna so le nova poizkusna vrtnja, kar seveda zahteva mnogo denarja. V tej situaciji je razumljivo, da Rumunija pristala na to, da bo mešana rumunsko-nemška družba s sodelovanjem nemškega kapitala prevzela riziko izsledovanja na novih, morda manj izdatnih terenih, izven teritorija, ki je po koncesiji pridržan obstoječim družbam Rumunija je popustila le glede dosedanje določbe v trgovinski pogodbi, po kateri je

morala Nemčija 25% uvoza bencina in nafte plačati v zdravih devizah. Po novem sporazumu bo Nemčija teh 25% lahko plačala z dobavo orožja na podlagi naročil ki jih je že oddala rumunska vlada. To pa na stvari ne spremeni mnogo, kajti Rumunija bi morala sicer orožje kupovati v drugih državah, za devize.

Nemške svobodne cone za rečno plovbo

V pogodbi je važna nadalje določba glede ustanovitve svobodnih con za skladišča in naprave za nemško rečno plovbo. V teh svobodnih conah bo Nemčija lahko tudi ustanovila industrijska in trgovinska podjetja. O izvedbi tega gospodarskega sporazuma bo še razpravljali mešan rumunsko-nemški odbor, ki obstoja že od leta 1935. Nemčija je zahtevala tudi povišanje sedanega klirinškega tečaja za marko od 42 na 45 lejev, toda v tem vprašanju še ni prišlo do sporazuma.

Rumunija je pripravljena skleniti slične sporazume z drugimi državami

Iz vsebine samega sporazuma, kakor tudi iz izjav, ki so bile podane zadnje dni, je razvidno, da novi sporazum z Nemčijo ne pomeni zmanjšanja rumunske suverenosti. V tem pogledu je važna tudi izjava ki jo je podal v ponedeljek rumunski zunanji minister Gafencu, ki je dejal da je Rumunija pripravljena skleniti tudi z drugimi državami slične gospodarske sporazume. Rumunska trgovinska delegacija se trenutno muči v Parizu in je pričakovati, da bo s Francijo sklenila zelo ugoden gospodarski in finančni sporazum. Čez nekaj dni pa bo priselila v Bukarešto tudi angleška delegacija. Zunanji minister Gafencu je še prijavil da želi Rumunija vzpostaviti najvišje gospodarske stike z Anglijo in Francijo.

Anglija je letos zavzela prvo mesto v rumunskem izvozu

V rumunskih gospodarskih krogih pripisujejo veliko važnost prihodu angleške trgovinske delegacije v Bukarešto. Delegacija bo vodil lord Sempill, ki se je že v februarju mučil v Rumuniji, kjer je vodil predhodna pogajanja zaradi okrepitve angleško-rumunskih trgovinskih odnosov. Po mnenju nemškega tiska ima prihod angleške delegacije namen paralizirati novo nemško-rumunsko gospodarsko pogodbo. Toda angleška prizadevanja za poglabitev gospodarskih odnosov z Rumunijo niso šele novejšega datuma. To nam potrjuje znatno povečanje rumunskega izvoza v Anglijo v prvih dveh mesecih letošnjega leta in ni izključeno, da je hotela le Nemčija z novo pogodbo paralizirati rastoči vpliv Anglije v rumunski zunanji trgovini, kjer je bila zadnja leta Nemčija daleč na prvem mestu. Od celotnega rumunskega izvoza je šlo predlanskim v Nemčijo 19%, lani pa 26%; angleški delež pa je znašal predlanskim 88 lani pa 11%. V prvih dveh mesecih letošnjega leta pa je Anglija zavzela v rumunskem izvozu prvo mesto. V januarju je Rumunija izvozila v Anglijo za 495 milijonov lejev, v Nemčijo pa le za 423 milijonov, v februarju pa se je rumunski izvoz v Anglijo povzpela že na 525 milijonov, medtem ko je izvoz v Nemčijo znašal le 436 milijonov. Delež Anglije v rumunskem izvozu se je letos dvignil še na 25%. Pri tem je za Rumunijo važna zlasti okolnost da plača Anglija rumunsko blago v devizah ne da bi zahtevala ustrežajočo kompenzacijo pri uvozu angleškega blaga v Rumunijo.

nejše cepivo za živino. Nadalje so govorniki kritizirali postopanje kartela za modro galico in so postavili zahtevo, da se ustanovi združna tvornica za modro galico. Iznešeni so bili zanimivi podatki o kartelu za modro galico odnosno o pogodbi z družbo »Zorka« d. d., ki gre na škodo kmeta in kmetijskega gospodarstva. Cena modri galici je v naši državi tako visoka, da modre galice mnogi kmetovalci ne morejo uporabljati. Deleget g. Milojević je med drugim pripomnil, da prodaja »Zorka« d. d. modro galico v Bolgariji za 1.50 din ceneje nego v naši državi, kjer jo proizvaja iz domačih surovin.

== Dobave. Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 5. aprila ponudbe za dobavo električne žice in električnih svetilk. Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 3. aprila ponudbe za dobavo jadrenine, sukanca, vrvice, medenastih oči, železnih škopcev, do 4. aprila pa za dobavo ročnih sesalk, manometrov, razne pločevine in azbestnih plošč. Štab mornarice kralj. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 5. aprila ponudbe za dobavo raznih barv, firmeža, lanenega olja kopalnega jarka, mavca, aluminijevega bronca v prahu, do 11. aprila za dobavo raznega vrvarskega blaga, do 21. aprila bo licitacija za dobavo olja za gorivo in plinskega olja. Hidrografski institut mornarice v Splitu sprejema do 20. aprila ponudbe za dobavo raznih aparatov in instrumentov, karbonpapija ter tekočine za Ormig aparat, aparata za proizvodnjo vo dika, pilot balona iz gume.

== Licitacije. Dne 6. aprila bo v intendaturi štaba savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija za dobavo živin (krompir, riž, zdrob, ječmenček, makaroni, testenine, fižol, svinjska mast, olje, paprika, čebula, sladkor, čaj, konzervirana kava, kis). Dne 23. aprila bo v intendaturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo mesa za čas od 1. aprila do 30. septembra t. l. Dne 24. aprila bo pri vojnosanitnem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo 150.000 m hidrofilne gaze. Dne 18. aprila bo pri upravi zavoda »Obilicevo«, Kruševac — Obilicevo licitacija za dobavo 5.000 kg difenilamina. 19. aprila za dobavo instalacije muflovske peči za sulfat in sojno kislino, 20. aprila pa za dobavo železnih in aluminijastih kotlov.

== Dobave. Dne 30. tm. bo pri upravi zavoda »Obilicevo«, Kruševac — Obilicevo, licitacija za dobavo razne žice, žice tkanine in pločevine, 31. t. m. za dobavo zakovic in vijakov, 1. aprila za dobavo usnja in usnjenih jermen, 17. aprila za dobavo aparata za destilacijo vode, peči za pregrevanje, mlina za transmisijski pogon in 4.000 kg cilindrskega olja. Dne 29. t. m. bo pri ekonomskem oddelku generalne direkcije drž. železnice v Beogradu licitacija za dobavo medenastega materiala, 13. aprila za dobavo maziva, 14. aprila za dobavo bencina in petroleja, 17. aprila za dobavo čopičev za barvanje, 18. aprila za dobavo kisika, 19. aprila za dobavo kemikalij in gumijastih cevi, 20. aprila za dobavo bombaževine in krp za čiščenje ter fero-legur, 21. aprila za dobavo železa za izdelovanje vijakov oglja za kovaške svrhe in generatorja. 22. aprila za dobavo železa za armaturo in raznih lakov in 24. aprila za dobavo emajl-laka. Dne 31. t. m. bo pri štabu mornarice v Zemunu licitacija za dobavo 180.000 mesnih konzerv in 90.000 jetrnih konzerv.

Borze

28. marca

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespiemenjeno (13,80).

— 101, 7% Blair 95 bl. 8% Blair 99 — 100,50; delnice: Gutma 35 — 45, Sečerana Osijek 85 den., Jadranska 350 den. Beograd. Vojna škoda 469 — 470 (470). 4% severne agrarne 62,50 — 63, 6% begušk 90,50 — 90,75 (90,75), 6% dalm. agrarne 89,75 — 90,25 (90), 7% invest 101,50 — 102, 7% Blair 93,25 — 93,75 (93,50), 8% Blair 100,70 — 101,50 (100,50). Narodna banka 7600 bl., PAB 231 — 233 (233).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago. Začetni tečaj: pšenica: za maj 67,375, za julij 67,50 za september 68,375; koruza: za maj 47,375. + Winnipeg. Začetni tečaj: pšenica: za maj 60, za julij 60,75. + Novosadska blagovna borza (28. t. m.). Tendence neizpr. Pšenica: baška slavonska in banatska 153 — 155 srem-ska 152 — 154 R2: baška 142,50 — 145 Jerčmen: baški in sremski 64,65 kg 160 — 162,50 jari 68 kg 180 — 185. Oves: baški sremski in slavonski 157,50 — 160 Koruza: baška pariteta Indija in Vršac 95 — 97 baška pariteta Indija sušena 106 — 108, baška pariteta Vršac sušena

Tragična smrt družinskega očeta

Maribor, 28. marca. V Križničkem potoku v Jelovcu so našli mrtvega 64-letnega Matijo Zimčiča iz Limbuša pri Mariboru. Pokojnik je bil banovinski cestar, nedavno pa je bil odpuščen v zadnjem času je delal na cesti Sober-Sv. Križ. V nedeljo zvečer je v Sobrovi gostilni pil, v njegovi družbi sta bila sin in de-lavec Mastnak. Ponoči so se vsi trije precej dobre volje vračali po strmi cesti ob potoku proti Brestermici.

V Jelovcu je Zimčič stopil preveč ob stran ceste, izgubil je ravnotežje in padel v potok. Sin ga je potegnil iz vode in skupaj z Mastnakom sta ga hotela odnesti domov. Temu se je pa Zimčič uprl in ni hotel z njima, temveč je kar legel na cesto. Nikakor ni hotel vstati. Naposled sta ga sin in Mastnak pustila in sta sama nadaljevala pot. Posestnik Ivan Demšar, ki se je z avto-izvoščkom peljal skozi Jelovec, je opazil Zimčiča, ko je po vseh štirih kobalil preko ceste. Kaj se je potem zgodilo, ni znano. Vse kaže, da je nesrečen padel z roba ceste kakih 8 m globoko v potok, kjer je ob-ležal. Dobil je hude poškodbe na glavi in po vsem telesu. Govorice, da je postal Zimčič žrtev roparskega umora, so neutemeljene.

Plačilni promet med Poljsko in Francijo

Pariz, 28. marca. AA. Snoch je bil pod-pisan v ministrstvu za zunanje zadeve spo-razum o plačilnem prometu med Poljsko in Francijo, ki stopi v veljavo 1. aprila.

Za spomladansko izmenjavo olja

Gospodarske vesti

= Pred sestankom jugoslovensko-nemškega stalnega gospodarskega odbora. Iz Beograda poročajo, da bo prihodnji mesec prišlo do sestanka jugoslovensko-nemškega stalnega gospodarskega odbora. Ta se-stanek bo sklican v Beogradu. Obe dele-gaciji bosta razpravljali predvsem o vpra-sanjih, ki so nastala po okupaciji Češke in Moravske, zlasti o vprašanju vključitve Češke in Moravske v obstoječo trgovinsko pogodbo z Nemčijo. Odbor bo nadalje raz-pravljao o vprašanju likvidacije našega klirinškega dolga v bivši Češkoslovaški. Tu bo treba naš dolg v kliringu prenesti na klirinški račun z Nemčijo, kar bo povzro-čilo občutno zmanjšanje salda naših terjatev v Nemčiji. Končno bosta delegaciji razpravljali tudi o stabilizaciji tečaja klirinške marke na našem trgu. Kakor je znano, je bil lani v jeseni določen tečaj 14,30—14,70. Tega tečaja pa Narodna banka ni mogla držati in je marka sedaj začasno stabilizirana na višini 13,80. Verjetno pa je, da bo Nemčija zahtevala zvišanje tega tečaja.

= Devizni ukrepi za olajšanje izvoza v neklirinške države. Te dni se sestane v zunanjem ministrstvu koordinacijski odbor, ki bo razpravljao o vseh vprašanih naše zunanje trgovinske politike, ki so se pojavila v zadnjih treh mesecih, kakor tudi o deviznih ukrepih, ki jih predlaga Narodna banka za olajšanje našega izvoza v neklirinške države.

= Klirinška pogajanja s Svico. V Beograd je včeraj prispela delegacija švicarske vlade, ki se bo pogajala z zastopniki naše vlade zaradi spremembe pogodbe o plačilnem prometu. Našo delegacijo vodi pomočnik zunanje ministra Milivoj Pi-lja, kot člani naše delegacije pa bodo pri pogajanjih sodelovali viceguverner Narod-ne banke dr. Ivo Belin, načelnik trgovin-skega ministrstva dr. Sava Obradović in svetnik zunanjeja ministrstva Radiša Ste-

fanović. Obe delegaciji sta se včeraj že sestali v zunanjem ministstvu.

= Emisija zadnje tranše enomilijardne-ga posojila za javna dela iz l. 1935. Iz Beo-grada poročajo, da bo finančno minist-rstvo 15. aprila emitiralo zadnjo tranšo 5% srednjeročnih obveznic za javna dela v višini 125 milijonov din. Tudi to poslednjo tranšo bodo prevzeli državni denarni za-vodi. I. va tranša v višini 100 milijonov je bila izdana leta 1935. Potem so sledile še 4 tranše po 100 milijonov in tri tranše po 125 milijonov. Od prvih dveh tranš je že amortiziranih 75 milijonov din.

= Vprašanje modre galice. Srbska kmetijska družba (Srpsko poljoprivredno društvo) je imela te dni v svojem domu v Beogradu svojo 63. letno skupščino, ki jo je vodil predsednik univ. prof. dr. Tana-sije Mitrović. Na obnem zboru se je raz-vila obširna debata zlasti o vprašanju mo-dre galice, cenejšee dobave kmetijskega orodja, cepiva za živino, itd. Odposlanec kmetijskega ministra g. Ranković je na iznešene kritike pojasnil, da pripravlja ministrstvo ustanovitve državnega za-vo-da za izdelovanje seruma v Krtzevcih. Ta zavod naj bi dobavljala kmetovalcem ce-

prav tako, angleški funti (specialni tečaj 238, svobodni tečaj 258). G.ški boma so se v Zagrebu in Beogradu trgovali po 31.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je Vojna škoda pri mimi tendenci trgovala po 463 (v Beogradu po 470). Zaključki so bili še v 6% dalmatinskih agrarnih obveznicah po 89 (v Beogradu po 90) in v 8% Blair-ovim posojilu po 99 (v Beogradu po 100,50).

EFEKTI

Ljubljana. Amsterdam 2344 — 2382. Ber-lin 1775,62 — 1793,38. B uselj 742,25 — 754,25, Curih 995 — 1005. London 206,72 — 209,92. New York 4396,75 — 4456,75. Pariz 116,65 — 118,95. Trst 212,45 — 235,55.

Curih. Beograd 10, Pariz 11 7850. London 20,8350. New York 445, Bruselj 74,85, Mi-lan 23,40, Amsterdam 236,30, Berlin 178,50, Stockholm 107,40, Oslo 104,70, København 93,0250, Sofija 540, Varšava 83,50, Budimpe-šta 87,30, Atene 3,90, Bukarešta 3,37.

DEVIZE

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 464 — 466, 4% agrarne 62 den., 6% begu-ške 89,50 — 90, 6% dalm. agrarne 89 — 89,50, 7% stabiliz, 98,25 — 98,50, 7% invest, 100

104 — 105. Moka: baška in banatska 80ge n. »Ogg« 240 250, »2« 220 — 230, »5« 200 — 210, »6« 180 — 190; »7« 150 — 160, »8« 110 — 112,50. Rižot: baški in sremski bej brez vreč 282,50 — 285. Otro-bi: baški, sremski in banatski 99 — 107. + Budimpeštanska terminska borza (28. t. m.). Tendence čvrsta, Kozuza. za maj 16,77 — 16,78, za julij 17,01 — 17,02.

Seja Društva za ceste

Beograd, 28. marca. p. Upravni odbor Jugoslovenskega društva za ceste bo imel 1. aprila v Beogradu sejo, ki se je bodo udeležili poleg članov beogradskega društva tudi delegati društev v Zagrebu, Ljubljani in Novem Sadu.

Iz državne službe

Beograd, 28. marca. p. Imenovan sta bila sodnik okrožnega sodišča v Mariboru Janko Serneć za predsednika okrožnega sodišča v Murski Soboti, sodnik sreskega sodišča dr. Mirko Kejžar pa za sodnika okrožnega sodišča v Mariboru. — V železniški službi je bil premeščen na lastno prošnjo uradnik Ladislav Zupancić z glav nega kolodvora v Kurimlico v Ljubljani.

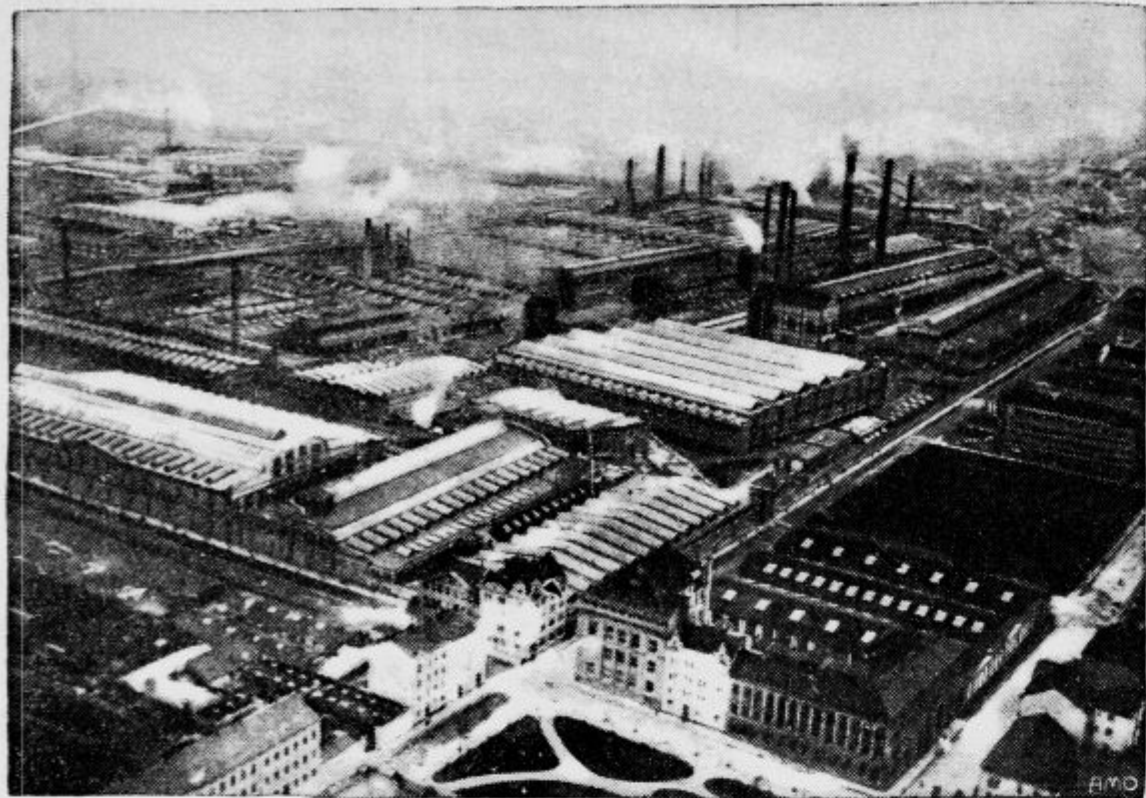
Bolgarski Junaki v Beogradu

Beograd, 28. marca. p. V Beogradu je bil v nedeljo občni zbor beogradske sokolske župe. Ker sta beogradska sokolska župa in sofijska župa Junakov že pred dvema letoma sklenili pobratimstvo, se je občnega zbora udeležila tudi posebna delegacija bolgarskih Junakov pod vodstvom gene-rala Ivana Atanasova in Petra Lobanova. Delegacija je bila tudi na grobu Neznane-ga junaka na Avali. Obiskala je tudi več sokolskih edinic v beogradske okolici ter nazadnje še ministra za telesno vzgojo na-rada, Danes dopoldne ob 11. je zapustila Beograd. Pred odhodom je izdala poziv na vse jugoslovensko Sokolstvo, da bi se v ju-liju t. l. udeležilo velikega zleta Junakov v Sofiji.

Göbbels v Budimpešti

Budimpešta, 29. marca. AA. Minister Göbbels je na svoji poti v Grčijo, kamor gre na odhiti, prispel dopoldne v Budim-pešto, kjer bo dva dneva gost nemškega poslanika Ermanndorfa.

Škodove tvornice v Plznu

Pogled na tvorniške objekte za izdelovanje topov

Državni prezident Francije

postane lahko vsak francoski volilni upravičenec, samo člani bivših francoskih vladarskih rodbin so izvzeti

Največji notranje politični dogodek v Franciji bo letos volitev državnega predsednika 6. aprila. Volilni boj se bje že cel tedne, čeprav ne v javnosti. Saj je znano, da dve deseta šele tri, štiri dni pred volitvijo za dokončne kandidate.

Predsednika republike volijo v sejni dvorani versailleskega gradu, volji ga pa tako zvani »narodni zbor«, ki ga predstavljajo senatorji in poslanci, okrog 900; parlamentarcev. Bodočega državnega poglavarja izberejo z absolutno večino z enkratnim ali večkratnim glasovanjem. Versailleski narodni zbor zaseda samo iz dveh razlogov: da izbere državnega predsednika ali pa da spremeni ustavo. Od 1. 1875. pa se je sestel samo enkrat za spremembo ustave, in sicer 1. 1926., ko je Poincaré predlagal ustanovitve avtonomne amortizacijske blaginje.

Predsednik republike postane lahko vsak francoski volilni upravičenec, samo člani bivših francoskih vladarskih rodbin so izključeni. Predsednik postane lahko zopet tudi stari državni predsednik, doslej pa so izvolili tako samo enega državnega poglavarja, in sicer Julesa Grevyja 1. 1886.,

ki je moral leto dni pozneje zavoljo nekega škandala v svoji družini odstopiti, čeprav ni imel s tem škandalom osebno nobene zveze.

Moč državnega predsednika je precej omejena. Iz lastne volje ne more storiti ničesar. Brez njegovega podpisa ni sicer veljaven noben zakon, prav tako pa ni veljaven noben zakon, ki ga sam podpiše, če ga obenem ne podpiše tudi ministrski predsednik. V ministrskem svetu sicer predseduje, toda njegov vpliv tu je samo vprašanje osebnega ugleda. Ima tudi pravico vea, ugovora, proti vsem odločitvam parlamenta — toda od 1. 1875. še noben francoski državni predsednik ni uporabil te pravice. Lahko s privolitvijo senata poslansko zbornico tudi razpusti, a samo Mac Mahon je to nekoč tvegala in nato je moral odstopiti.

Francoski državni predsednik ima samo eno pravico, ki jo lahko izkoristi po mili volji in po svojem osebnem nagnjenju, in to je pravica, da kakšnega na smrt obsojenega pomilosti. Seveda sam izbira osebo, ki ji preda sestavo nove vlade, a pri tej izbiri se mora ravnati po političnih okoliščinah.

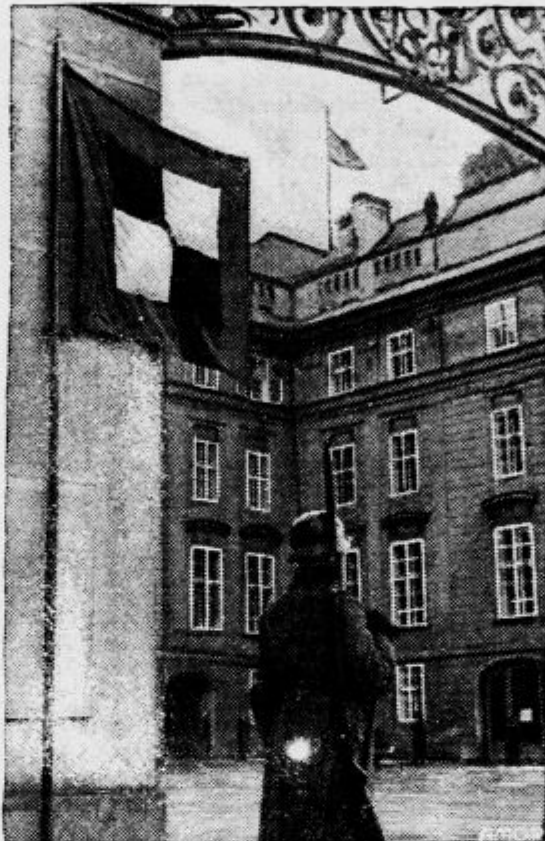
Cepivo proti rumeni mrzlici

Rumena mrzelica periodično razsaja v Braziliji, posebno nevarno pa v državah Minas Geraes, Rio de Janeiro in Sao Paulo. Ker so istočasno opazovali veliko umrljivost med opicami iz vrste vriskačev, so izvedli mnogo poskusov, ki kažejo, da razširjajo opice bolezni in nje virus. Sedaj preizkušajo virus, ki ga gojijo na embrionih kokoši za množestveno cepljenje. Tri tedne po ceplitvi se pojavi imunost. Doslej so na ta način brez škode cepili več nego 200.000 ljudi.

Zamuda boksarjeve zaročenke

Italijanski bokač Primo Carnera, ki je bil 1. 1933. svetovni prvak težke kategorije, se je v svojem rojstnem kraju Sequa, su poročil. Popolnoma gladko pa stvar ni šla. Poroka je bila določena za 10. in ženin je prišel točno. Točno so prišli tudi mnogi radovedneži Zaman pa so se ozirali za nevesto. Šele čez eno uro se je pripeljala in kakor se je izkazalo, sama ni bila kriva za zamudo. Ljudje iz krajev, ki ležijo na ozki poti do Sequa, so to pot v svoji radovednosti namreč tako blokirali, da voz navzlic vsemu trudu ni mogel prej prodreti.

Straža na Hradčanih

Pri vходу na praške Hradčane stoji zdaj na straži nemški vojak

Milijon kilogramov mesa je zgorelo

V skladišču velike klavnice v holandskem obmornem mestu Wierdenu je nastal požar, ki se je razširil z največjo hitrostjo in napravil silovito škodo. V skladišču so bile velike množine pravkar pripravljenih mesnih konserv. Zavoljo vročine so škatle popokale in meso je zgorelo do kraja. Žrtev požara je na ta način postalo nič manj nego milijon konzervnih škate, ki je vsaka vsebovala po 1 kg konzervirane svinjine.

Vežbe proti napadom iz zraka

V Varšavi so se te dni začele velike vežbe proti napadom iz zraka. Vaje bodo trajale tri dni in so največje svoje vrste v poljski državi. Poučene osebe trdijo, da so v vročini zvezi z zadnjimi dogodki po svetu.

Švica se je zasigurala

Švicarske vojaške oblasti objavljajo poročila, da so vsi mejni prehodi, ceste in mostovi podminirani. Straže so ojačene in prebivalstvo se opozarja, da se mora njih poveljem pokoriti z ozirom na varnost lastnega življenja.

Naročajte, čitajte in širite

JUTRO

Na denarju je sedel

ne da bi slutil, kakšen zaklad ima pod sedalom

V majhnem poštnem uradu v bližini Pretorije v Južni Afriki so imeli nenavaden dogodek. Iz nekega tovornega avta so iztovarjali pakete. Eden izmed črnih nosačev je prinesel v sobo težak zaboj, ki mu je nenadno zdrknil z rame ter treščil v drug zaboj, na katerem je običajno sedel eden izmed uradnikov. Ta zaboj se je razbil in v splošno presenečenje se je vsulo iz njega

nekoliko zavitev bankovcev. Prešteli so 15.000 bankovcev po 1 funt.

Dolga leta je uradnik sedel na tem zaboji, ne da bi niti najmanj slutil, na čem sedi. Sedaj se je spomnil, na kakšen način je prišel ta zaboj v urad. Pred leti je prišel zaboj za neko damo, ki ima posestvo v bližini in bi ga morala prevzeti s povzetjem. Dama pa je prevzem odklonila in ker na zaboji ni bilo odpošiljalčevega naslova, je ostal zaboj pač v uradu ter je ves čas rabil kot sedež. Sedaj so dragoceno vsebino tisti dami spet ponudili in samo ob sebi je umevno, da se je ni branila. Plačala je povzetje pa še neko vsoto kot ležarino.

Maske proti plinskim napadom

V Parizu se vedno razdeljujejo med prebivalstvo maske proti plinskim napadom iz zraka

Češki sladkor za Nemčijo

Ogromna obogatitev nemške sladkorne industrije

Na Češkoslovaškem je v 1. 1937./38. obratovalo 114 sladkornih tovarn in 4 sladkorne rafinerije. Po monakovskem sporazumu je oddala Češkoslovaška Nemčiji in Madžarski 3 rafinerije in 16 tovarn. S protektoratom nad Češko in Moravsko ter razširitvijo zaščite na Slovaško je Nemčija dobila torej še 1 rafinerijo in 98 sladkornih tovarn, od katerih je v kampanjskem letu 1938./39. obratovalo 62 na Češkem, 29 na Moravskem in 7 na Slovaškem. Lahko si mislimo, da je nemško gospodarstvo došlo na ta način ogromen prispevek k domači sladkorni industriji.

Po nekih podatkih je pričakovati, da bodo tovarne in rafinerije, ki so pripadle Nemčiji, v letošnjem letu pridelale 525.473 ton sladkorja. Češko, moravsko in slovaško ozemlje je od tega predlansko leto porabilo manj nego 400.000 ton, tako da je računati s pribitkom najmanj 150.000 ton. Seveda pa zmorejeto tovarne neprimerno večjo produkcijo. L. 1925/26. je znašala n. pr. skoraj poldrug milijon ton, Češkoslovaška je izvozila tedaj več nego milijon

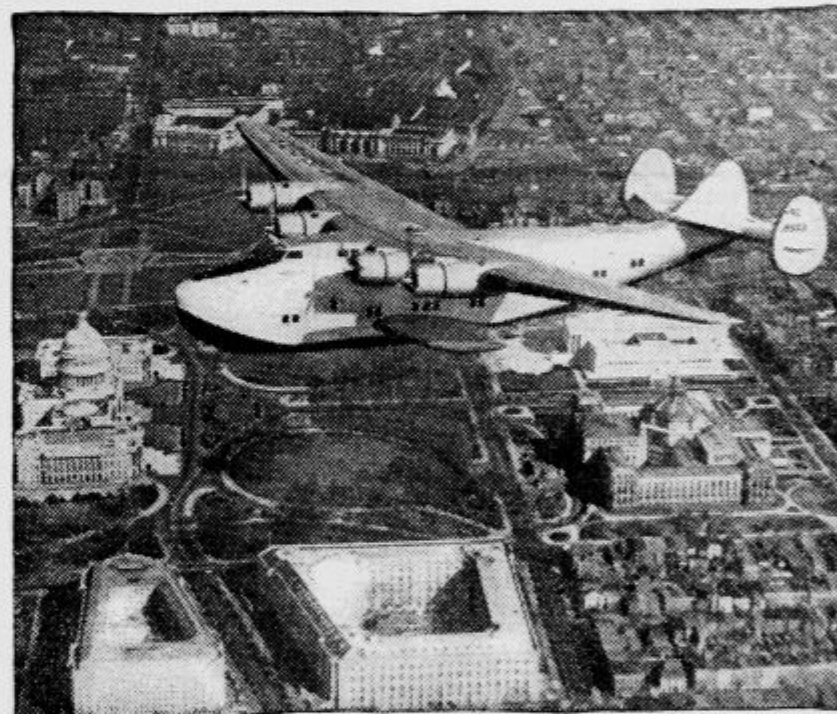
ton sladkorja v tujino. Od tistega leta sta sicer tako produkcija kakor izvoz nazadovala, tako da so v 1. 1933./34. izvozili komaj nekaj več nego 150.000 ton, toda potem je bilo opaziti počasno porast in v lanskem kampanjskem letu je znašal izvoz že več nego 320.000 ton.

Po mednarodnem sladkornem sporazumu bi mogla Češkoslovaška letos izvoziti nad 274.000 ton, od tega je izvozila do konca januarja okrog 80.000 ton. Glede ostanka so sedaj v hudih skrbih, ali jih bo mogoče izvoziti tudi pod spremenjenimi okoliščinami. Upoštevati je treba, da je bil češkoslovaški sladkorni izvoz že doslej v najhujši konkurenci z velikimi angleškimi rafinerijami in javansko sladkorno industrijo, ki se utegne z novim položajem okoristiti.

Inozemci v francoski vojski

Pariška vlada je izdala zakon, ki daje vladi pravico, da sme sprejeti v svojo vojsko tudi inozemce, ki so prekoračili 17 leto svojega življenja.

Yankee-Clipper leti čez Ocean

Iz Baltimora je odletel proti Evropi »Yankee-Clipper«, velehidroplan, v katerem je prostora za 74 potnikov. Medpotoma se bo ustavil na Azorih, potem poleti v Lizbono, Marseille, Southampton in Foynes. Na sedanjem poletu potuje v letalu 21 oseb, med njimi opazuje ameriške mornarice in vojske. »Yankee-Clipper« vozi z brzino 300 km na uro. Slika prikazuje letalo v trenutku poleta nad Washingtonom

Italija nakupuje žito

Italijanska vlada se trenutno pogaja z nekaterimi balkanskimi državami za nakup 900 tisoč stotov žita. Ta količina žita naj bi tvorila železno rezervo za slučaj nepredvidenih dogodkov.

Novi francoski krvnik

Za naslednika nedavno umrlega »mon-sieurja de Paris« Deblerja so francoske oblasti zdaj imenovale Julesa Henryja Deforneauxa. S tem je prešla krvna obrt, ki je bila 120 let v rokah Deblberjeve rodbine, v popolnoma nove roke.

Znanstveni aparati za Ameriko

Vsi znanstveni zavodi v Massachusettsu so sklenili, da zanaprej ne bodo več nabavljali instrumentov in naprav za laboratorije iz nemških tvornic. Nemčija je doslej uvažala v Ameriko za deset milijonov dolarjev teh predmetov letno.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Grozoten pokolj otrok

Zločini lenega in razdražljivega pijanca

Množestveni umor 41-letnega pleskarja Paula Devillechaisea, ki je stanoval v Autunu in je na zverinski način zaklal šest izmed svojih desetih otrok, je eden najstrašnejših zločinov, kar se jih je dogodilo v zadnjih letih. Četvorica otrok, ki je ostala živa, se mora za to dejstvo zahvaliti le temu, da je bil 12-letni Lucien takrat v šoli in da so vsi trije najstarejši, v starosti od 16 do 18 let, delali v Parizu.

Ko se je mali Lucien popoldne vrnil iz šole, je našel doma štiri izmed otrok v veliki mlakuži krvi mrtve na tleh, oziroma najmlajši je bil mrtav v zibelki. Vse štiri so ubili udarci s sekiro. Z obupnimi kriki je Lucien alarmiral sode in orožnike. Ti so ugotovili, da je bil Devillechaise po svo-

jem strašnem dejanju odšel proti šoli, kjer sta bili dve njegovi deklici v starosti 7 in 11 let, in da se je z njima oddaljili proti nekemu gozdiču zunaj mesta. Takoj so orožniki odšli tja. Proti večeru so našli oba otroka ustreljena, o zločincu pa ni bilo ne duha ne sluha.

Zdi se, da je šlo pri tem grozovitem pokolju za masčevanje napol pobesmelega moža, ker se je bila njegova žena baš v jutru tega dne obrnila na policijo po pomoč zavoljo njegovega grdega ravnanja. Pleskar, ki je bil len, zdražljiv in pijanec, je bil na slabem glasu in že pred nekaj časa se je v pijanosti hvalil, da bodo ljudje o njem »še govorili«. Doslej ga niso mogli najti in verjetno je, da je po svojih zverinstvih izvršil samomor.

A NEKDOTA

Znamenitega Rabelaisa je vojvoda Balleski povabil nekoč na obed. Ko so prišli v dvorano ribo, ki je bila Rabelaisova najljubša jed, in je šel streljati mimo nje, je dovtipnež z nožem potkal na rob srebrne skledice in dejal: »Zelo težko jo prebaviš«. Vojvoda, ki je bil v večnih skrbih za svoje zdravje, se je tako prestrašil, da je pustil skledo mimo sebe. Tudi drugi gostje so imeli le malo volje, da bi se spravili na to nevarno jed, tako da je prišla riba še cela zopet do Rabelaisa, ki si jo je privoščil z velikim užtkom.

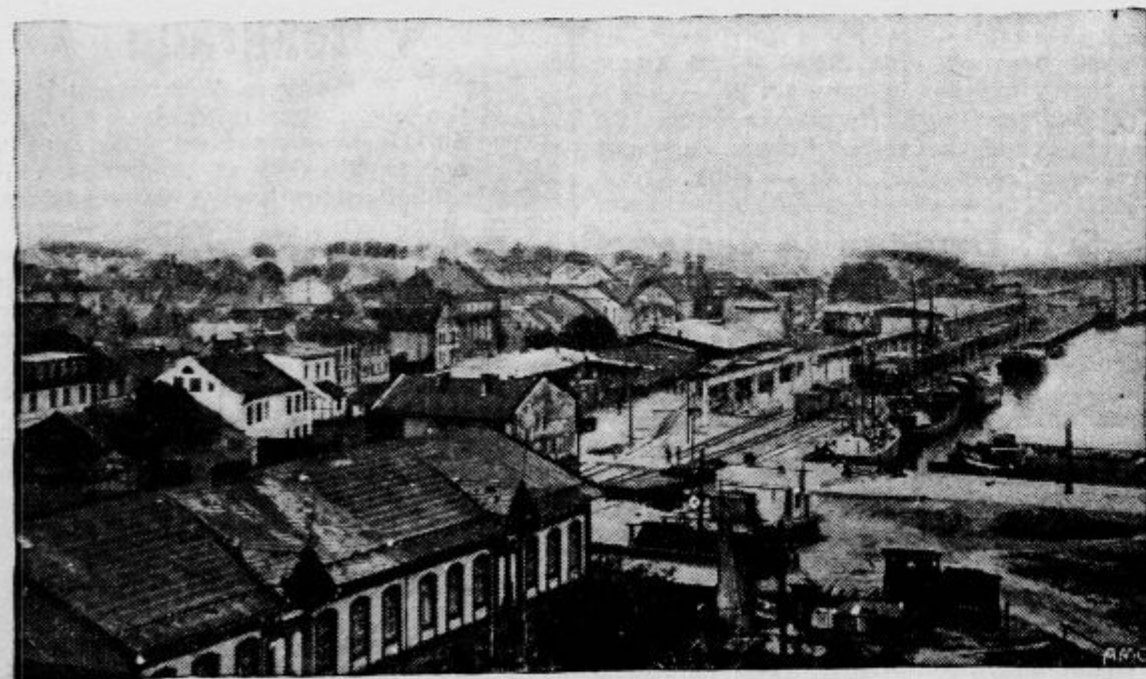
Vojvoda se je zelo začudil in dejal: »Trdite, da je ta riba težko prebavljiva, pa ste jo pojedli s kostmi vred!« Rabelais se je nasmehnil: »Saj nisem mislil ribe, mislim sem samo srebrno skledo, na katero sem bil potrkal!«

VSAK DAN ENA

»Bratec, beživa, beživa! Tukaj stanuje boksar težke kategorije!«

(»Ric et Race«)

Košček mesta, ki ga je prošil teden zasedla nemška vojska

Kulturni pregled

Dvajset let slovaške knjige

Slovaki so priredili razstavo svoje knjige, ki naj pokaže njen dvajsetletni razvoj (1919—1938). Razstava je bila za pisca zanimiva že zaradi primerjave z lanskim razstav dvajsetletnega razvoja slovenske knjige. Nameščena je v prostorih Umelecke besede v Bratislavi, ličnem poslopju, ki so ga pred leti zgradili na obali Dunava. Zunanji aranžman razstave je že zaradi primernejših prostorov znatno razkošnejši, kakor je mogel biti na razstavi slovenske knjige, v splošnem pa sta pokazali obe razstavi isto bilanco: velik razvoj, kollektivni in kakovo*tni napredek knjižne produkcije v narodnem jeziku.

Razstava slovaške knjige je nameščena tako, da so v veži razstavljene steklene vitrine z nekaterimi raritetami in bibliofilskimi izdajami ter izbor časopisov, v prvi manjši sobi pa je zbrana mladinska literatura. Tu ni opaziti nič presenetljivega. Med knjigami za mladino niže stopnje prevladuje pravljica literatura, med njo je tudi izbor jugoslov. pravljic, ki je v posameznih izdajah lepo ilustrirana. Obilno in smotno je preskrbljeno za pomožno štivo srednješolske mladine nižje in višje stopnje.

Ostala slovaška literarna produkcija je malega kompletno razmeščena po drugih razstavah. Knjige so kajpak razporejene po strokah, tako da dobimo lep pregled poetične, prozne, znanstvene, prevodne in druge produkcije. Za razliko od lanske razstave slovenske knjige so na bratislavski razstavi zastopane tudi šolske knjige saj so Slovaki v tem pogledu že znatno bolj kakor Slovenci gradili vse iznova, prav od temeljev in so tudi šolske knjige očiten znak njihovega napredka. Zanimivo je, da sta si pod to streho dobra in strpna sosedstva oddelek za katoliško in za protestantsko versko literaturo. Medtem ko na katoliški strani prevladujejo praktični naborni spisi in izdaje, kakor zlasti molitveniki, je v kvantitativno skromnejšem protestantskem oddelku več teoretično teoloških pa versko-zgodovinskih in drugih knjig te vrste.

Tudi pri Slovaki opazimo velik razmah prevodne literature, kar ustreza stremelju kulturno zaostalega naroda, da čim bolj dohiti druge, zanje čim več evropskega kulturnega zraka in ob tujih vzorih vzgoji lastni literarni naraščaj. Posebno mnogo prevajajo iz francosčine, angleščine in ruščine. Zelo redki so prevodi iz češčine, saj je to spričlo tesne sorodnosti obeh pismenih jezikov zares nepotreben luksuz.

Domača izvirna produkcija narašča od leta do leta in poznavalci zatrjujejo, da ta napredek ni bil samo kvantitativen: Slovaki so skokoma dohiteli druge narode. V poeziji so imeli že pred vojno vrsto pomembnih pesnikov, vendar se je povojna poezija tako razbohotila in razcvetela, kakor morda pri nobenem drugem slovenskem narodu. Ni dvoma, da je bilo v tem kipenju tudi mnogo češkega kvasu; noben šovinizem ne bo mogel zbrisati iz slovaške literarne zgodovine blagodejnega, kvantitativno podnetnega vpliva, ki so ga imeli na mlade Slovačke češki pesniki in tudi češki kritiki, zlasti pokojni F. X. Šalda. Med lepimi izdajami slovaških pesnikov in pisateljev so tudi mnoge praške izdaje. Ne dvomimo je češki knjižni okus oplojil slovaško knjižno produkcijo, saj je stila sorodnost v opremi knjig kar očita. Izmed prozaistov vzbujajo posebno pozornost izdaje zbranih spisov starejših slovaških pisateljev, zlasti Martina Kukučína, ki je dolga leta živel v Jugoslaviji in na naših tleh tudi umrl. Velik razmah kaže tudi slovaška znanstvena literatura, pri čemer je viden neposredni vpliv bratislavski univerzi in v odnotnem znanstvenem društvu so se uveljavljali v prid slovaške kulturnosti številni češki znanstveniki, ki so prinesli na Slovaško moderne metode znanstvenega dela in so z njimi raziskovali slovaško zemljo in ljudstvo, kakor nihče nikdar doslej. S tem so ustanovili trdno pod-

lago bodočemu razvoju slovaške znanosti, dejstvo, ki ga njihovi slovaški učenci in nadaljevalci ne bi smeli pozabiti!

Bratislavski knjižna razstava pričuje o ogromnem slovaškem kulturnem napredku v prejšnji čekoslovaški republiki. O tem govore dovolj zgovorno tudi diagrami na tej razstavi. Medtem ko je l. 1918. izšlo 34 slovaških knjig, jih je bilo l. 1919 že 185, l. 1927. — 665, l. 1934. — 708, l. 1937. — 747. Že te številke kažejo stalni vzrast slovaške knjige, ki je v njeni vzrozi zvezi s celotnim, posebej še prosvetnim in gospodarskim napredkom Slovačkov. Ta napredek pa je bil omogočen s slovaško-češko simbiozo. Diagram Slovaške matice pričuje, da je ta, lahko bi rekli osrednja slovaška literarno-kulturna institucija in največje založništvo (njen sedež je v Turčistanskem Sv. Martinu) od l. 1918 skokoma rastle, dosegla s svojimi izdajami l. 1927 višek, za katerim je v l. 1937 le malo zaostajala.

Izmed ostalih zanimivosti bratislavski razstave naj omenim, da so bili vsi mrtvi in živi pisatelji tega razdobja predstavljeni s svojimi fotografijami in rokopisi. Med raritetami so nekatere izdaje Slovaške Matice iz sedemdesetih let prejšnjega stoletja, ko je bil v njenem grbu na prvem mestu ruski naslov »Pečat Matice Slovenske«. Ta značilnost ustreza tedanjemu »slavjanofilskemu« razpoloženju in rusofilski kulturni orientaciji Slovačkov.

Dvajset let kulturnega razvoja Slovačkov v čekoslovaški republiki ne pomeni samo dvajset let sožitja z naprednejšimi Čehi, marveč tudi dvajset let usmerjenosti k zapadnim kulturam; v tem pogledu je bila Praga za Slovače močna posredovalka in vzornica. Kam se bo slovaštvo obrnilo sedaj, ko se je iztrgalo simbiozi z najsorodnejšimi Čehi? Med »novimi Slovački« ki začenjajo uvažati tudi v kulturo politična načela vstomeritve in vodstva, se poudarja potreba, da slovaška kultura preide k zapadnim vzorim in se vrne k zemlji. K svoji ljudski svojstvenosti in h katoliškemu duhu, vzore pa naj ima v današnji nemški kulturi. Kako daleč bo segel ta prelom s preteklostjo, se bo šele pokazalo, kakaj sprememba gesel še ne pomeni spremembe resničnega narodnega duha, ki podlega zlasti v stvarjalnem procesu svojim posebnim zakonom in svoji imanentni tvoril volji. —

Gostovanje

ge. Rosette Pampanini

V nedeljo 26. t. m. se je vršila ob drugi obletnici prijateljske pogodbe med italijanskim cesarstvom in kraljevino Jugoslavijo predstava Puccinijeve opere »Ma-

dame Butterfly« z gospo Rosetto Pampanini v naslovni vlogi. Umetnici so številni ljubljanci občudovali lani ob priliki poljudnih poletnih opernih predstav na tržaškem gradu San Giusto in zares slavna pevka se je na prostranem odprtem odru v številnem ansamblu in v pevsko ter igralsko široko zasnovani vlogi Madlene (André Chénier) še neprimerno močneje uveljavila, kakor na ljubljanski mali sceni in v našem akustičnem avditoriju. — Celo domači slavni pevci nas redko obiskujejo, kadar so na višku razvoja. Tem manj se smemo nadejati obiskov s strani onih največjih svetovnih umetnikov, ki so v nekaterih vlogah priznana edinstveni. Gospa Pampanini je bila ena teh največjih! S to ugotovitvijo, katere poudarek leži na preteklosti, pa velika umetnica ne utrpí ničesar na svoji slavi. Kajti prav danes zna gostja premostiti neskladnost med svojo odsko pojava in našimi predstavami o malem, nesrečnem japonskem metuljčku (butterfly) s premišljenjo, od subtilnosti prekipenjačev igrar. Prav tako premaguje pomanjkljivo neznost svojega še vedno lepo barvanega in po razsegu ter prodornosti izrednega glasu z mojstrskim petjem, bogatim niansiranjem ter vzorno artikulacijo. V ostalem umetnica tolnači delo svojega rojaka Puccinija ver. no občitaljanski navadam, poslušajoč se čisto portamentov in v pevskih nižinah sonornega, temnega prsnega registra.

Občinstvo, ki je malone do poslednjega prostora napolnilo gledališče, je znalo ceniti mojstrsko in posebno po svojem udarjenem naturalizmu svojstveno stvaritev in je dalo svojem navdušenju duška večkrat pri odprtem odru.

Ga. Pampanini je bila obdarovana s cvetjem pa je poljubila jugoslovensko trobojnico na njegovem traku. Naj bi ta na oko dopadljiva poteza bila odkrito in prsrčno priznanje naši mladi, samostojnosti zmogni kulturi!

P. S.

Zapiski

Zdravniški vestnik prinaša v pravkar izšli marčevi številki razprave dr. J. Hebeina (Holecistografija), dr. Slavka Rakovca (Ekstravazikalna distopija ureterne ostitja), dr. V. Lavriča (Hypertrophia colli uteri kot porodna ovira), dr. Makska Kremžarja (Prolapsus uteri parturientis), dr. J. Demšarja (Koliklo časa živi semenska stanica po ejakulaciji?), dalje članek dr. V. Ferlana »Še o prenapolnjenosti ljubljanske bolnice«, dr. Mirka Černiča »Večališče za naše strokovno besedje in izraz« (tu pisec med drugim ponovno zagovarja slovenski način pregibanja tujih izrazov, zato piše terminus; nadalje zagovarja za strokovno rabo obče veljavne latinske in grške izraze namesto slabih domačih skovank, kakor je n. pr. napravna za organ in pod.) Zvezek zaključuje gradivo v petitu; tu je med drugim pregled medicinske literature. Posebej beležimo poročilo dr. Zalokarja o dr. Kraigherja razpravi »Ivana Cankarja zdravje bolezen in smrt«.

S P O R T

Uspešno delovanje SK Celja

Minulo sredo je bil v Celjskem domu občni zbor SK Celja ob lepi udeležbi članstva. Predsednik g. Božidar Ravnikar je v svojem poročilu omenil, da se mora klub boriti s finančnimi težavami, je pa kljub temu sedaj poravnal vse svoje obveznosti. Glavni vir dohodkov tvori Celjski karneval, ki ga prireja klub vsako leto. Predsednik se je zahvalil vsem damam in gospodam, ki so sodelovali pri letošnjem Celjskem karnevalu, in vsem ostalim, ki so s svojimi prispevki podprli klubovo delo.

Tajnik g. Mirko Presinger je poročal, da ima klub nogometno, lahkoatletsko, teniško, table teniško, sabljaško, drsalno smučarsko in plavalno sekcijo. V vseh sekcijah razen v plavalni, ki ji za razvoj in delovanje primanjkuje v Celju primerne bazene, je bilo delovanje zelo živahno. Klub ima 1. častnega predsednika, 2. častna člana 267 podpornih in aktivnih članov ter 37 mladine. Lani v septembru je priredil klub proslavo svoje 20-letnice s sodelovanjem vseh svojih sekcij. Proslava je uspela zelo lepo. Klub je bil lani z vsemi sportnimi forumi in društvi v prijateljskih odnosih.

Iz poročila blagin'ka g. Munde posnemamo, da so znašali lanski dohodki 42.554,50 din in izdatki 35.806 din; prebitka je bilo torej 6.748,50 din.

Za nogometno sekcijo je poročal njen tajnik g. Šotl. Sekcija ima 63 aktivnih članov, od teh 29 mladine. Moštvo je odigralo 29 tekem, in sicer 15 prvenstvenih, 12 prijateljskih in 2 pokalni. Klub je trenutno na drugem mestu v celjski skupini z 9 točkami in razliko golov 23:9. Mladina je odigrala 11 tekem, in sicer 3 prvenstvene in 8 prijateljskih ter je na tabeli na prvem mestu s 6 točkami in razliko golov 10:1.

O delovanju lahkoatletske sekcije je poročal g. Pertot. Število srčeljskih članov je naraslo lani na 32. Sekcija je priredila lani štiri mitinge ter je uspešno sodelovala na mitingih v Ljubljani, Mariboru, Laškem, Trbovljah in Zagrebu. V Celju je SK Celje v lahki atletiki na prvem mestu, v državi pa med 56 klubov na 26. mestu. Za novo sezono je sekcija preuredila tekališče in skakalnico na Glaziji.

Za teniško sekcijo in drsalno sekcijo je poročal g. Volkar. Teniška sekcija je imela v pretekli sezoni 38 članov in 18 članic. Sekcija še primanjkuje rutiniranih igralcev. Na raznih nastopih pa se je sekcija uveljavila in je dvignila zanimanje občinstva za teniški sport. Drsalna sekcija ima 7 prijavljenih članov. Tečaje za drsanje je vodil g. Riko Presinger.

Smučarska sekcija, za katero je poročal g. Šmid, ima 6 verificiranih članov. Skupno s SPD v Celju je priredila tekmo v slalomu pri Celjski koči. Tekmovanja za državno prvenstvo v alpski kombinaciji na Pohorju se je udeležil 1 član sekcije. Pomanjkanje snega je zelo oviralo delovanje te sekcije. Po poročilih sabljaške, table teniške sekcije, gospodarja in arhivarja je prejel odbor na predlog člana nadzornega odbora g. Kocuvana razrešnico.

V novi odbor so bili za dobo treh let soglasno izvoljeni naslednji gg.: predsednik Božidar Ravnikar, I. podpredsednik Franjo Šmid, II. podpredsednik Josip Pieteršek, I. tajnik Mirko Presinger, II. tajnik Franjo Šotl, I. blaginjak Franc Munda, II. blaginjak Rudolf Rojnik, arhivar Ivan Dečman, gospodar Jože Koprivšek, odborniki dr. Čerin, dr. Ivič, dr. Kloar, T. K. Kopušar, Slavko Kučovec, Tone Pajk, Rado

Pečnik in Leo Vučer, načelnik nogometne sekcije Stanko Pertot, lahkoatletske Feri Pieteršek, teniške Volkar, sabljaške Vičar, smučarske Šmid, drsalne Riko Presinger in table teniške Latinovič. Člani nadzornega odbora so gg. Josip Borlak, podpolkovnik Krasnik, Ivan Kocuvan in Janko Wagner, člani častnega razsodišča pa gg. dr. Gorican, dr. Kloar in Adolf Presinger.

Pri slučajnostih je prejel odbor na predlog gg. dr. Kloarja in Oberlindnerja pooblastilo, da izvoli iz svoje srede eksekutivo. Vodstvo in treniranje mladinskega nogometnega moštva bo prevzel g. Riko Presinger, ki bo tudi z nasveti in direktnimi sodeloval pri treniranju prvega in rezervnega moštva.

Glede gradnje justične palače na Glaziji, ki sta jo dobila SK Celje in celjski Sokol za 50 let v najem, se je razvila živahna debata. Iznesena je bila kritika da sečaj kljub najemni pogodbi zablajo pri merjenju količine na Glaziji in kvartiro bariero. SK Celje in Sokol sta doslej investirala v Glazijo že nad 100.000 din. Vsi trije slovenski sportni klubi v Celju se morajo boriti za svoje igrišče. Načrt gradnje novega igrišča blizu mestnega pokopališča je docela pogrešen, ker nogometno igrišče nikakor ne spada v bližino pokopališča. Če bodo gradili justično palačo na Glaziji, zahteva SK Celje, da mu občina takoj preskrbi drugo, primerno igrišče. V zadevi Glazije nastopa SK Celje sporazumno in v soglasju s Sokolom.

Kako bodo igrali finalisti LNP?

Ljubljana, 28. marca.

Kakor je podrobno poročalo »Pond. Jutro«, se je po nedeljskih zadnjih izločitih v tekmah v podsaveznem prv. tekmovanju kvalificiralo za ožji prvenstveni turnir LNP osem prvorazrednih moštev iz vsega območja LNP, in sicer Bratstvo, Hermes in Kranj iz ljubljanske CSK, Železničar in Maribor iz mariborske ter Atletik in Celje iz celjske skupine.

Ožje tekmovanje za naslov prvaka LNP se bo začelo že prihodnjem nedeljo in zato je poslovni odbor LNP izvedel zbiranje parov že na nocojšnji seji. Omeniti je treba, da se zastopniki klubov niso zedinili za morebitno strnitev klubov po krajevnih skupinah, na kar je dal zreb naslednjo razdelitev:

1. CSK, 2. Celje, 3. Atletik, 4. Bratstvo, 5. Maribor, 6. Hermes, 7. Kranj, 8. Železničar.

V prvem kolu bodo igrali 1. z 2., 3. s 4., 5. s 6. in 7. z 8. na igrišču prvotizrebranih, povratne tekme pa bodo v krajih drugotizrebranih. Tudi v nadaljnjih kolih bo imel pravico izbrati igrišče klub, ki je bil izrebran z nižjo številko. Tekme se bodo igrali po pokalnem sistemu vse naslednje nedelje, razen velikonočnih praznikov, počeni z 2. aprilom.

Prvi spored obsega torej srečanja: CSK—Celje v Čakovcu, Atletik—Bratstvo v Celju, Maribor—Hermes v Mariboru in Kranj—Železničar v Kranju.

Postani in ostani član odnikov družbe

Ustanovitev Koroškega kolesarskega podsaveza. V nedeljo 2. aprila ob 14. bo v Slovenem Gradcu v Sokolskem domu ustanovni občni zbor Koroškega kolesarskega podsaveza, za katerega vlada veliko zanimanje med vsemi našimi obmejnimi sportniki. Do danes so že prijavi svoj pristop v ta podsavez klubi Mislinja iz Slovenjke Gradca, Slovan iz Guštanja Korotan iz Mežice in Prevalje iz Prevalj. Novemu podsavezu želimo ob njegovi ustanovitvi čim več uspehov in upamo, da bo uspešno deloval za čim večjo razširitev sportne ideje na naši severni meji.

Vratar v sarajevski tekmi ni bil Logar. »Prijatelj sporta« želi imeti popravljen naš poročilo v zadnjem »Pond. Jutru«, da v ligalski tekmi med sarajevsko Slavijo in Ljubljano ni bil vratar Logar, ker on trenutno sploh ne igra nogometa. Kolikor vemo, je omenjeno tekmo za Ljubljano igral neki drugi Logar...

SK Celje-nogometna sekcija. Treninji mladine pod vodstvom g. R. Presingerja se pričnejo danes ter bodo redno vsako sredo in petek od 18. dalje. Opozarjamo celjsko mladino, ki ima veselje do nogometa, da se čimprej prijavi v klub, kjer ji bo dana prilika dobrega spoznanja nogometne igre. Vsakdo se lahko prijavi ob dnevnih treningih na Glaziji.

Ilustrovane sportske novice šte. 13 so izšle. Vsebine: Gradjanski je zmagal nad enakovrednim Hajdukom. — Jedinstvo je v tem prvenstvu porazilo Haška s 7:2. — Devdesetlet Oxford — Cambridge. — Teniški savez je imel lani šestino milijona dohodkov od prirediteljev. — Ali bodo imeli Čehi sportno avtonomijo v Rajhu? — O finalistih v tekmah za angleški pokal itd. Vmes je še mnogo pestrega drobiža iz raznih sportnih panog in obširna službena obvestila. Posamezne številke so po din 1.

Sokol

Sokolsko društvo Ljubljana—Štepanja vas priredi v nedeljo 2. aprila telovadno akademijo v društveni telovadnici. Na sporedu so pestri telovadni nastopi članstva, naraščaja in dece. Pričetek ob 20. Vabimo članstvo in naraščaj ljubljanskih in okoliških društev ter prijatelje sokolske misli k obilni udeležbi. Uprava. (—)

GORJE PRI BLEDU. Letos nas je razveselila prstna predstava mladinske igre »Kraljevič in berač«, ki jo je po znani Mark Twainovi mladinski povesti in istoimenskem filmu priredil učitelj g. Ivan Dodič. Igrico je vpriporil Podmladek JS v režiji prirediteljevi. Odlične obleke in dobra oprema odra so pripomogle k veselemu in dostojnem krstu. Petje pa je našadrala učiteljica g. D. Beletova. Mladim igralcem, samim šolarjem, moremo le čestitati!

KOLESA

KUPITE DOBRO IN POCENI
TUDI NA OBROKE pri

H. SUTTNER

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 6.

Brezobvezen ogled!

Naznanjamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš predobri oče, soprog, gospod

REPIČ JOŽEF

Pogreb blagopokojnega bo v četrtek, dne 30. marca ob 10. uri dopoldne iz Sp. Stranj na pokopališče Stranje pri Kamniku.

Sp. Stranje, 28. marca 1939.

Žalujejo:

TEREZIJA, vdova; MARICA, HERMINA, JUSTA por. KRAMAR, ANICA por. JURIN, hčerke; PEPI, MILOJ in DORCE, sinovi; vnuki in vnučkinje ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob prebridki izgubi naše nepozabne soproge, mame, stare mame in sestre, gospe

BETI PUŠNIK

LASTNICE TOVARNE PLETENIN IN TRGOVKE

se najiskreneje zahvalujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, dalje vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so našo pokojnico v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti.

Celje—Vojnik, dne 27. marca 1939.

Žalujejo ostali

Brez posebnega drugega obvestila.

V neizmerni tugi sporočamo vsem znancem in prijateljem, da nam je umrla danes dne 28. marca 1939. po dolgi mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti naša preljuba mama, stara mama, sestra, tašča, teta in svakinja, gospa

Karolina Zotter roj. BAUERHEIM

VDOVA ŠOL. UPRAVITELJA NA GOMILJSKEM
Pogreb predraže pokojnice bo v četrtek, dne 30. marca ob 15. uri iz hiše žalosti na Gomiljskem na domače pokopališče.

Sveta maša zadušnica se bo brala v petek, dne 31. marca na Gomiljskem in v Petrovčah ob pol sedmi uri zjutraj.

Gomiljsko, Petrovče, Hrastnik, dne 28. marca 1939.

Globoko žalujejo rodbini:

GODICL, BAUERHEIM in ostalo sorodstvo.

Silvikrin

Koncentrirana naravna hrana za las

Prepreča in ustavlja izpadanje las, pospešuje rast las in ohrani kožo glave zdravo. Odstrani prhut skoraj čez noč.

Postavite še danes steklenico Silvikrina na svoj umivalnik.

Silvikrin, iznajdba slavnega biologa Dr. Ja. Weidnerja, je nov prepat, ki z zunanjim dajanjem organskih tvarin uspešno hrani tivo za proizvajanje las ter ga usposablja za novo, zdravo rast las.

Lotion Silvikrin Din 27.—

Dobi se v vseh strokovnih trgovinah.

Skrbite za svojo kožo glave, pa bo tudi Vaša koža glave skrbela za rast Vaših las. Vaši koži glave je treba Silvikrina!

Y-401-K

L. WINDER:

Gospodⁱⁿ Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu
(Avtoriziran prevod)

»Strašna nesreča«, se je Oton porogal. »Beži, beži s svojim priskutnim dvornim gledališčem. — Da, otroci, Vetsera torej...«

Ni se naveličal pripovedovanja o Vetseri. Čez eno uro je prišel višji dvornik nadvojvode Karla Ludvika in javil, da je njegovo veličanstvo poklicalo njegovo cesarsko visokost v avdienco. Tudi matere ni bilo od nikoder. Oton se je poslovil. Vzdihi in rekel, da mora »k ženi in otroku«, a da se popoldne vrne.

Popoldne je grof Wurmbrand prinesel časnik, ki ga je smehljaje se podal Francu Ferdinandu. Na prvi strani je bilo mastno natisnjeno:

»Nadvojvoda Franc Ferdinand d'Este je bil danes pri cesarju v posebni, daljši avdienci. Med to avdienco je cesar naznanil nadvojvodi, da ga smatra posej za prestolonaslednika. Nadvojvoda Karel Ludvik se je odrekal prestolonasledstva v korist nadvojvodi Francu Ferdinandu.«

Tudi Oton, ki je prišel nekaj minut pozneje, je prinesel bratu ta časnik in s svetlim obrazom dejal: »Nu vidiš, Franci. Gotovo nisi dobro slišal, kaj ti je rekel cesar. Jaz tudi nič ne slišim, kadar sem razburjen. Torej krasno! Čudovito! Prav za prav je bilo samoumevno. Kje je pa najin stari gospod? Kje je papaček?«

Oče in mati sta prišla šele proti večeru. Karel Ludvik je žalostno pogledal najstarejšega sina. Tudi Marija Terezija je bila zelo resna.

32

Oton ni videl zaskrbljenih obrazov.

»Torej, papa, stvar je že v časniku«, je rekel. »Prav imaš. Z vladanjem naj se le Franci ubija. To mora biti krasen občutek, če stoji človek pred cesarjem in reče: 'Nočem biti prestolonaslednik'.«

Oče se je v zadregi nasmehnil in dejal: »Samo da na žalost ni res. Jutri izide uradni popravek; je že na poti.«

Nato je povedal, da cesar želi, naj ne bo za zdaj nikakega razpravljanja o prestolonasledstvu. »Prestola se lahko odrečeš tudi pozneje, ko mene več ne bo«, da je rekel cesar.

Oton je sočutno pogledal Franca Ferdinanda, ki je bil strahotno blede.

»Dejansko je stvar tako in tako brez pomena«, je dodal Karel Ludvik in se boječe ozrl na Franca Ferdinanda. »Let mi je skoro toliko kakor cesarju, in cesar je dosti bolj zdrav od mene. Franci že pride na vrsto, to je gotovo.«

Franc Ferdinand se ni mogel dalj krotiti. Vstal je in odšel iz sobe.

»Misliš, da bi bil rad že zdaj prestolonaslednik?« je oče vprašal Otona, ki se je bil zresnil.

»Je pač človek dolžnosti«, je Oton odvrnil. »Najraje bi si jih naprtil sto na en mah. Da sem jaz na njegovem mestu, bi se rajši dobro zabaval.«

»Zabavaš se tako in tako«, se je nasmehnil Karel Ludvik.

Takoj nato sta ga spet obšli resnoba in skrb. Od snoci ga je zasledovala nekakšna prikazen, nekakšen temen spomin. Ali je bil spomin na sanje? Nejasno se mu je zdelo, da je Marija Anunciata na smrtni postelji terjala od njega prisego; moral ji je priseči, da se bo »odpovedal«, da ne bo napotoval sinovom. Razločno se je spominjal, da je slišal iz njenih ust čudno besedo »odpovedal«. Ali se je v njenih predsmrtnih blodnjah oglasil preproški duh? Ali se mu je vse to le sanjalo? »Sanjati

se mi je moralo«, je mislil sam pri sebi. »Drugače bi se bil v tolikih letih vsaj enkrat spomnil te prisege.«

Karel Ludvik je pustil, da so se sanje, spomin in prikazen pogrezni kakor kamen, ki ga spustiš v morje. Črn angel je bil preletel sobo. Črn angel je bil preletel njegovo življenje. A to življenje je bilo že davno minulo in pozabljeno. Pred petnajstimi leti je bil začel novo življenje, lepše, prijaznejše življenje brez angelov in brez peklenščkov, življenje z zdravim, pametno, ljubo ženo. Karel Ludvik je bil tako srečen, da ni imel nobenih želja. Ni si želel cesarske krone. Ničesar ni hotel vedeti o slavi, odgovornosti, politiki in strogi dolžnosti. Vkljub temu se ni rad odločil, da prevzame vlogo prestolonaslednika. Lepo se mu je zdelo, da bo mogel še pogosteje kakor doslej pokroviteljovati plesom, razvijati zastave, odpirati razstave in sprejemati odposlanstva.

Ta večer je molil dalj kakor po navadi. Molil je:

»Ljubi Bog, daj, da se vse srečno konča, in prižene nam nove udarce usode! Daj meni in mojim zdravje, nič drugega nočem! Franciju hočem biti zvest skrbnik. Moja duša je žalostna, ker izprevidim, da bo moral Franci postati cesar. Če si mu izbral to vzvišeno nalogo, ljubi Bog, tedaj te prosim na kolenih: daj mu tudi potrebno zdravje! Kajti drugače ne bo imel miru, naj ukažem ali ne ukažem, ne bi imel miru, če bi vedel, da je bolan in mora nositi tako težko breme. Zadnji čas je večkrat nekam čudno kašljal, upam, da to ne pomeni hudega, ljubi Bog? Na kolenih te prosim, ljubi Bog, in tebe, ljubi gospod Jezus, in tebe, sveta Devica, in vse svetnike: prosim na kolenih: naj se vse srečno konča! Da mi ne bi bilo treba doživeti takšnih strašnih reči kakor mojemu bratu, cesarju. Amen.«

Ob isti uri je molil v svoji spalnici tudi Franc Ferdinand. V neki pobožnosti je klečal pred sliko Križanega. Toda molilčeva pobožnost je bila zastrupljena od tihe burje in nemočnega srda njegovega srca. Ta srd se je obračal proti cesarju. Franc Ferdinand si je domišljeval, da ga hoče cesar ponižati, razžaliti in osmešiti pred svetom kakor norca, ki se ne zaveda svoje ničevosti, ampak drzno in nesramno sili v ospredje. Jeza se je obračala tudi proti očetu. Franc Ferdinand je mislil, da bi bil oče postavil svojo voljo proti cesarjevi in se odrekal prestolonasledstva, če bi bil Oton prvorojeni sin in najbližji dedič prestola. Jeza na cesarja in na očeta Francu Ferdinandu to noč ni dala spati. Vstal je in nekaj ur z dolgimi, opotekajočimi se koraki hodil po sobi.

Marija Terezija je spala pod sobo Franca Ferdinanda. Slišala je jezne, nemirne korake. Tiho se je vzpela po stopnicah in potrkala na vrata. Franc Ferdinand je odprl. Zardela je kakor nedolžno dekletce, ki se odloči in prvič obišče ljubega. Rekla je: »Ali ne moreš zaspiti, Franci? Si delaš skrbi?« Zmajal je z glavo. Nadaljevala je: »Nič si ne bel glave in hraber bodi, Franci, svoje moči boš še potreboval. Ali se zavedaš, kako silno se je od večerja izpremenila tvoja usoda? Danes vidi v tebi ves svet bodočega cesarja. To, da se papa ni uradno odrekal, je brez pomena, saj je voljan, da ti za časa prepusti svoje mesto. Resnični prestolonaslednik si ti, čeprav ni uradno izrečeno. Mnogo bodo terjali od tebe. Zato se moraš okrepiti in ostati zdrav, to je prvi pogoj. Prizanašaj si torej in se brez naglice in brez nestrpnosti pripravljaj na svojo vzvišeno nalogo. Mislim in upam, da si poklican za velike reči. Potrpej čaka svoje ure! Ne bodi nesrečen in veruj vase! Srečnega te hočem videti; rajši srečnega kakor slavnega in velikega.«

Hvaležno jo je objel. Zardela je, ga poljubila in zapustila sobo. Legel je v posteljo.

Damske predpasnike izgotovljene

od din 15.—, damske bluze od din 32.—, krila od din 35.—, obleke pralne od din 40.—, naglavne rute od 6.— din, žepne robce od 1.— din naprej — dobite v novo otvorenih trgovini

ZA LJUBLJANCO — pri Zmajskem mostu, sv. Petra nasip 29.

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Kontoristko

z znanjem nemščine, stenografije in stroještva, sprejem. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod šifro »Začetnica 18«. 6343-1

Frizerko

samostojno moč, iščem za stalno. Plača 500 in oskrba. Erancinik Pavle, škofija Loka. 6337-1

Frizerko

perfektno v izdelavi modernih frizur; vodna, železna trajna ter manicura. Služba stalna v Ljubljani. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Vzajemno«. 6331-1

Mesarskega

pomočnika — solidnega, sposobnega, sprejem. takoj. Jože Musar, mesar, Sv. Petra cesta 61. 6332-1

Trgovsko

pomočnico sprejem. takoj za podružnico na deželi. Kavcija za želeno. Ponudbe na podružnico Jutra Ptuj pod »Podjetna«. 6330-1

Dve izvežbani

prodateljki večji nemščine, samo z dobrimi referencami, sprejem. mo. Ponudbe na M. Vrhunc — Bled. 6328-1

Mlado dekle

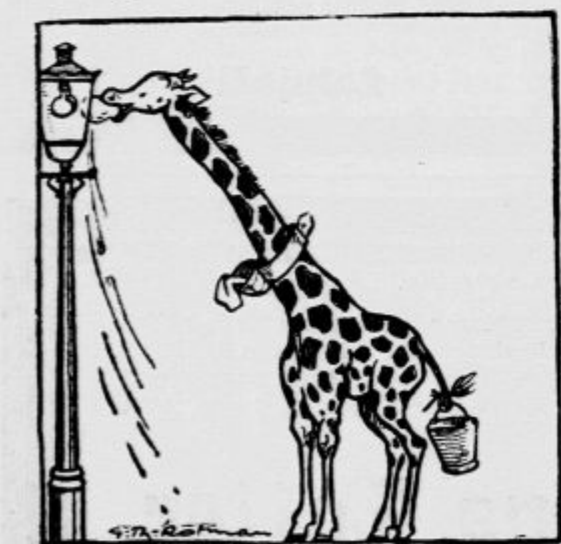
pošteno, pridno, za vsakovrstna dela v trgovini, z vso oskrbo, takoj sprejem. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Takoj nastope«. 6362-1

Spretno frizerko

sprejme takoj salon Fetičh Kongresni trg, Ljubljana. 6275-1

G. Th. Rotman:

Kapitan Kozlostrelec gre leve lovit

122

Žirafi so nastavili za snažilki uličnih svetilk; vedro z vodo so jima obesili na rep, usnjeno krpo sta pa nosili v jersbačku za vratom. Svoje delo sta opravljali imenitno, ne da bi potrebovali lestvice, v čemer je bila po mnenju mestnih očetov velika prednost. Kdor ne verjame, naj pride sam pogledat in naj hodi po mestu, dokler ne sreča žiraf.

—Konec—

Pohištvo

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Spalnica in

kuhinjska oprava ugodno napravlja. Poizve se Vižmarje 136. 6357-12

Spalnico

dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Spalnica«. 6339-12

Lokali

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Prostor

za stavbo skladišča iščem. Prednost št. Peter ali Poljanski kraj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Orodje«. 6345-19

Trgovski lokal

oddaj v novi hiši v Fugnerjevi ulici 1. aprila t. l. Informacije: Slograd, Vrtača 9. 6334-19

Mlekarno

dobro vpljeno, takoj oddaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6368-19

Damsko brivski

salon napravlja z vsem inventarjem in aparati v velikem industrijskem kraju in prometa. Ponudbe na podružnico Jutra v Trbovljah pod šifro »Dobrodošče 15«. 6353-19

Galanterijsko

modno trgovino na prometni točki v Ljubljani, prodajni ved. bolezn. kotim pisalni stroj, pisalno mizo, registratura. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna prilika«. 6358-19

Posest

Vila s 7 sobami v vsemi drugim pritlikinam napravlja na Bledu v Zaki vsled odstopanja. Resni kupci naj pošljejo svoj naslov na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zakaj«. 6037-20

Telefonsko število

tik pošte, prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6336-19

Opremo za

2 salona vitrine, nizke okrogle mize, sekretre (Biedermayer) gospodsko sobo, veliko zložljivo jedilno mizo, slike, kozarce, 2 bronasta lux, lestenca, prodaj zelo poceni Erjavčeva C. 21, I. nadstropje. 6333-6

Kupim

Kleparke stroje orodje in orodje za vodo. vodno instalacijo, kupim. Maksimov Boris, Tržič. 6327-7

Auto, moto

Poltovorni avto (kamion) lahek, zaprt, ugodno prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6309-10

Prikolico

za tovorni avto, v dobrem stanju, kupim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6360-10

Stroji

Šivalni stroj »Singer«, krojaški, dobro ohranjen, prodaj. ABC, Ljubljana, Medvedova 8. (pogled kolodvora Šiška). 6340-29

INSERIRAJ V »JUTRO«

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Stanovanje

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Dvosob. stanovanje

s kabineto v centru mesta oddam za 1. april 2—3 odraslim osebam, Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »650 dine«. 6344-21

Enosob. stanovanje

oddam za 4. april ali prej. Ljubljana, Šiška, Galetova 10. Vprašati pri hišniku. 6341-21

Enosob. stanovanje

oddam na Cesti 29. oktobra (Rimska cesta) št. 23 za 1. maj. 6348-21

Sobo s kuhinjo

parket, elektrika, oddam za 1. april za din 350. Rožna ulica 21, pridružje. 6365-21

Stanovanja

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Stanovanje

dvo-ali trišobno, išče mirno družino brez majhnih otrok za maj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Mirno 39«. 5921-21a

Sobo odda

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Sobo

s posebnim vzhodom, oddam na Mirju. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6369-23

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom v centru, oddam gospodu ali gospodični. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6352-23

Sobe išče

Prazno sobo manjšo, s posebnim vzhodom, išče za Bežigradom v Šiški ali blizu Smartinske ceste. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Točen plačnik«. 6048-23a

Živali

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Ptičarje

nemške, kratkodlake, 5 tednov stare, z rodovnikom, ugodno prodaj. Dr. Brence, Ljubljana, Masarykova cesta 16. 6346-27

Razno

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Za vsako družino

najboljše oblačila. — Posebno moške obleke, trenkotki, krasno perilo itd. si nabavite najboljše in najceneje pri

Presker,

(Sv. PETRA C. 14.)

CONTINENTAL

mesечно po Din 200, za državne uslužbence po Din 100.—

Ivan Legat,

LJUBLJANA, Prešernova 44. MARIBOR, Vetrinjska 30.

MODROCE

OTOMANE COUCHE ROLETTE

kupite najceneje pri

E. Zakrajšek

LJUBLJANA

Miklošičeva 34

Prepričajte se!

NAZNANILO

Cast mi je naznaniti cenj. občinstvu, da

prevzamem v soboto, dne 1. aprila 1939

gostilno-klet in vrt

ZVEZDA

Po dolgoletni praksi in izkustvih, ki sem jih pridobil v inozemstvu, tako v izbiri in sortiranju vin, kakor tudi v poznavanju vseh vrst domačih in inozemskih kuhinj, zagotavljam, da bom vsakega gosta zadovoljil v najpopolnejši meri.

Vsa vina bodo izbrana iz vinorodnih krajev, ki so na najboljšem glasu v naši državi.

Posebno pozornost pa bom posvetil kuhinji, v kateri bom vodil prvovrstno domačo kuhinjo, veliko izbiro dalmatinskih in srbskih specialitet ter prvovrstno dunajsko in primorsko kuhinjo.

V svoji kuhinji bom držal vedno sveže morske ribe, pripravljene na najokusnejši način, na raznu poeno jagnjetino, odojke itd., tako da bo ustrezala vsem vrlinam, ki jih more nuditi še tako razvajanem gurmanem moderna kuhinja, ki jo osebo upravlja priznani strokovnjak g. Jan Fiala.

Moderni in obsejni prostori »Zvezde«, ki so prikladni za razne bankete, svatbe in prireditve tudi zaključenih družb bodo na razpolago organizacijam z najskrbnejšo postrežbo.

Moja prijetna dolžnost bo skrbeti, da vse svoje obiskovalce tudi hitro, točno in solidno postrežem in vsakega posameznika v vsakem pogledu popolnoma zadovoljim.

MARIJAN ŠILOVIČ

NARODNA BANKA

NATEČAJ

ZA URADNIŠKE PRIPRAVNIKE

Na podstavi odločbe izvršilnega odbora Narodne banke objavlja s tem bančna direkcija natečaj za sprejem gotovega števila uradniških pripravnikov v službo Narodne banke.

Za ta natečaj se more prijaviti vsakdo, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je državljan kraljevine Jugoslavije;
2. da ni mlajši od 21 let in ne starejši od 30 let;
3. da je telesno in duševno zdrav;
4. da je dobrega vedenja;
5. da je dovršil bodisi pravno fakulteto na eni domačih visokih šol ali v inozemstvu, bodisi državno trgovsko akademijo v državi ali šolo iste stopnje v inozemstvu, bodisi visoko ekonomsko-komercialno šolo v Zagrebu, oz. šole iste stopnje v inozemstvu, bodisi fakulteto ekonomsko-finančnih ved v inozemstvu; diplome in izpričevala šol, končanah v inozemstvu, morajo biti nostrificirane;
6. da je po izpolnitvenem 21. letu življenja odslužil obvezni rok v stalnem kadru, razen ako je kot stalno ali začasno nesposoben oproščen službe v stalnem kadru, oziroma, ako je zavezan plačevanju vojnice, da dokaže, da je vojnik plačal.
7. da ni pod skrbstvom (kurateljo) ali pod stetajem, ali da ni nad njim podaljšano skrbstvo;
8. da ni bil obsojen na izgubo častnih pravic ali na izgubo javne službe in da ni v preiskavi ali pod obtožbo za zločina ali prestopke, ki morejo imeti za posledico izgubo častnih pravic.

Izpolnitev pogojev iz točke 3. dokažejo kandidati z izpričevalom zdravnika, izpolnitev ostalih pogojev pa z izpričevali pristojnih oblastev.

Za sprejem v bančno službo je razen tega potrebno tudi da kandidati opravijo sprejemni izpit, h kateremu bodo pripuščeni oni od prijavljenih kandidatov, ki jih bo — na podstavi predloženih izpričevalov o kvalifikacijah — izbral izvršni odbor.

Ta sprejemni izpit sestoji iz pismenega in ustnega izpita. Pismeni izpit se opravlja iz tehe predmetov: a) dvojnega knjigovodstva, b) trgovinskega in bančnega računstva in c) trgovinske in bančne korespondence.

Ustni izpit se opravlja iz trgovinskega in meničnega prava. Namesto trgovinske in bančne korespondence se more določiti tudi prost pismen sestavek.

Od onih kandidatov, ki bodo napravili izpit, jih bo izvršni odbor banke izbral za bančne uradniške pripravnike toliko, kolikor jih bo banki potrebno.

Po končanem letu dni pripravniške službe so pripravniki dolžni, da na poziv banke opravijo izpit, predpisan s pravilnikom o uradniških banke zaradi definitivnega sprejema v bančno službo.

Sprejeti kandidati bodo po potrebi dodeljeni na delo v katerokoli bančno sedišče. Prošnje z dokumenti sprejema inspektorat banke do 25. aprila 1939. leta zaključno, ter daje vsa obvestila po tem natečaju.

Sprejemni izpit, določen v tem natečaju, se bo opravljal v prvi polovici meseca junija 1939. leta v centrali v Beogradu. K izpitu pripuščeni kandidati bodo pravčasno obveščeni o točnem datumu.

Od direkcije Narodne banke kraljevine Jugoslavije, dne 23. marca 1939. v Beogradu.